

I denne månedens magasin:

Pub test: An exotic blend of guilt and shame

Bokhylla: Hvilke bøker har Hans Olav Brenner?

Mellom fag, side 15 til 28

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 67, utgave 4 | www.universitas.no | onsdag 6. februar 2013

REKTOR

ANKLAGES FOR:

Aggressiv oppførsel

Brudd på arbeidsmiljøloven

Ansatte vil kaste ledelsen

Rektor: Tom Colbjørnsen

Styreleder: Terje Venold

Kommentar, side 5 - Nyhet, side 4 og 5

Sent
torsdag 7. februar
www.tekniskmuseum.no

KONSERT

LUCY SWANN

VITENSHOW

ANDREAS WAHL

DJ, FOREDRAG, ASTROAMFI, PUBQUIZ

Kl. 19-23 (18 år) kr 50 / 100
Øl- og vinservering
Kjelsåsveien 143
Buss 22, 25, 54
Trikk 11/12
Tog til Kjelsås (Oslobillett)

Nytt tilbud
hver uke
i semesterstart!

Følg oss på

4.-9. feb
3for2

11.-16. feb
3for2

akademika™

redaktør: **Emma Tollersrud**
emma.tollersrud@universitas.no 911 23 791

redaksjonsleder: **Øyvind Gallefoss**
oyvind.gallefoss@universitas.no 980 03 342

fotosjef: **Helle Gannestad**

desksjef: **Benjamin Edward Oliver**

nettredaktør: **Heljar Havnes**

magasinredaktør: **Peder D. Stabell**

MENINGER

En fot innafor

«Jeg håpet på erfaring og større kontaktnettverk, men endte opp med å koke kaffe og poste brev.» Historier om kjipe internships er nokså ukjente her til lands. Enn så lenge. Trenden med dårlig betalte og i mange tilfeller ubetalte praktikantstillinger skyller innover oss fra Europa og USA. Listen vokser over bedrifter og organisasjoner som melder seg på i kampen om å kapre de best kvalifiserte – billigst mulig.

Visst gir det verdifull erfaring og utløp for arbeidsiver, men spørsmålet er om hensiktene er like edle der ute. Internships svever i en gråsone som designet for utnyttelse. Derfor er det all grunn til å være bevisst sine rettigheter og hvilken utvikling man er en del av. I det globale, postindustrielle arbeidsmarkedet er nettverk snart viktigere enn reelle kvalifikasjoner. CV-bygging er derfor det store mantraet, og det driver oss til å selge oss selv – vår arbeidskraft og våre prinsipper – billigere enn noen gang.

Systemet er i seg selv uetisk; mulighetene i et stadig trangt arbeidsmarked reserveres for dem som har råd til gå ulønnet. Utdanning er vårt viktigste utjevningstiltak, men internship-trenden drar i motsatt retning: Fordelene øker for dem som er født med sølvskje i munnen. Muren rundt den nye CV-eliten blir enda høyere.

Forskere advarer mot sosial dumping som ytterste konsekvens. Utviklingen er tydelig i Europa og USA, og også her hjemme kan problemet oppstå. For hvorfor skulle arbeidsgiver velge å lønne, skatte og love gode vilkår, dersom et titalls unge krangler om å få gjøre jobben gratis?

Den enkelte student må ta stilling til dilemmaet, at et urettferdig system styrkes når det brukes. Like fullt har de unge kanskje sjelden noe annet valg enn å stille sin arbeidskraft til rådighet. Står de imot trenden risikerer de å bli stående utenfor. I mange bransjer er ubetalte internships eneste vei inn.

Ansvarer ligger hos staten, i bedrifter og organisasjoner. Det må etableres regler for hva som er greit og ikke greit i bruken av interns: Varighet, arbeidsoppgaver, arbeidstider, betaling og kvalifikasjoner. Ikke minst bør de unge vite hvor de skal henvende seg dersom kaffekoking blir regelen, ikke unntaket.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Monica Reigstad**
monica.reigstad@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

Regjeringa meiner dei innfrir løfta om studentbustader. Det er i beste fall ei halvsanning.

Bustadbløffen

KOMMENTAR

Ingrid E. Daae, debattredaktør

stadig høgare. Berre hjå Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) stod 4200 personar i bustadkø i august i fjor, og det er 300 fleire enn året før. På landsbasis stod 15 000 søkjarar utan studentbustad.

Kunnskapsdepartementet (KD) melde i går at det løyver pengar til bygging og rehabilitering av 1065 studentbustader i Noreg i år. Det tilsvarar regjeringa si målsetjing frå Soria Moria II-erklæringa om 1000 nye bustader i året, og departementet nytta høvet til å klappa seg sjølv på skuldra fordi det i inneverande periode faktisk har overoppfylt dette målet.

Det høyrer flott ut, men prestasjonen er ikkje imponerende. Målsetjinga til regjeringa er nemleg både for låg og feil formulert. Reknestykket går ikkje heilt opp, og det er fordi dei einaste konstantane er tala KD har vald seg.

Den samla norske studentmassen har vakse sterkt dei seinare åra, og utviklinga ser ikkje ut til å snu. Per i dag er utbyggjingsstakta høg nok til at dekningsgraden, altså talet på studentbustader i høve til talet på studentar, ikkje går nedover frå sitt noverande – låge – nivå på knappe 14 prosent. Men di fleire studentar, di mindre monar tusen nye bustader i året.

Saman med veksten i studentmassen gjer ein hardt pressa privat leigemarknad at talet på studentar som søker om studentbustad vert

Finansiering av studentbustader skjer ved at regjeringa skyt inn mellom 200 000 og 250 000 kroner per bustadeining studentskipnadene byggjer. Dei resterande kostnadene dekkjer samskipnadene sjølve gjennom leigeinntekter og medlemsavgiftene du og eg betalar kvart semester. Det statlege tilskotet har ligge på same nivå sidan 2005. Det har imidlertid ikkje den faktiske kostnaden ved å byggja ein studentbustad gjort. I 2005 utgjorde det statlege bidraget 60 prosent av denne kostnaden, i dag utgjer det ikkje meir enn 33 prosent. Det vil seia at sjølv om regjeringa hevdar ho løyvde pengar til om lag tusen nye studentbustader både i 2005 og i år, har finansieringsgraden reelt sett gått ned med 45 prosent.

Dermed må samskipnadene sjølve ta ein stadig større del av rekninga, og dette må dekkjast inn gjennom høgare husleige. Det fører igjen til at den nedkjølande effekten studentbustader er meint å ha på den private marknaden vert svakare, noko som går ut over både studentar og andre økonomisk vanskelegstilte grupper.

På toppen av det heile er det slik at regjeringa set ei maksgrænse for kor mykje studentsamskipnadene får lov å betala for ein bustad. Den er så

ØYEBLIKKET

av Helle Gannestad

Smisk: Rektorkandidat ved UiO, Torkil Vederhus, fortsetter valgkampen, og forsøker nå å få kunnskapsminister Kristin Halvorsen med på laget.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

låg at til dømes SiO finn det vanskeleg å byggja noko som helst innanfor dei gjevne rammene. Difor søker dei om tilskot til færre bustader enn dei faktisk ville vore i stand til å byggja om dei fekk lov å betala litt meir. På den måten kan KD villeia oss med sjølvskryt, både for å ha nådd si eiga målsetjing, og for å ha innvilga svært store delar av søknadene dei har motteke frå samskipnadene.

Men alt er relativt. Når både studenttal og byggjekostnader går oppover medan regjeringa sine målsetjingar og stønadssummar står stille, bidreg ho ikkje berre i stadig mindre grad til bustadutbygging, ho står til og med i vegen for det.

debatt@universitas.no

BAKPÅ NYHETENE

- « – Han er frekk som flatlus, sier førstelektor Johnny Olesen ved faglig Institutt for regnskap, revisjon og jus ved BI Bergen. Han sparer ikke på adjektivene når han beskriver Aspiri-leider Andreas Bjerkedal og de lange kranqlene mellom BI Bergen og Aspiri.
- Ja, han kan få sagt det, han Olesen. Neste gang vi trenger en sitatmaskin, en virkelig løs kanon, så vet vi hvem vi skal ringe. Hentet fra saken «Han er frekk som flatlus», Inside, 30.01.13**
- « – Vi mener at BI-studentene vil få det siste, lille som har manglet for å ha en optimal studietid.
- ... en dildo? Nei? Hentet fra saken «Snart kan du vorse på BI», Inside, 30.01.13**

- « – In our opinion, students at BI will get the last remaining piece to complete their student days.
- ... a butt plug then? Hentet fra den oversatte saken «Pre party at BI – coming soon», Inside, 30.01.13**
- « – Eg er jo fattig student, så det er ikkje mykje pengar eg har brukt på interiør.
- Du, det kan vi se. Hentet fra spalten «Soverommet mitt», i Firda, 02.02.13**

FØLG OSS

På papir hver onsdag, på nett hele tiden

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: **@universitas**

www.universitas.no

For oppdaterte studentnyheter.

LEDER FOR 50 ÅR SIDEN

- « Det var urovekkende tall som fremkom da Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet i første halvdel av mars gjorde ferdig sin analyse av fakultetets studentmasse. Dekanus trakk straks den konklusjon av tallene at en lukning av realfag-studiet ville bli nødvendig til høsten. Analysen forelå ferdig kort tid før Stortingets universitetsdebatt og ble omgående gjort kjent for de ansvarlige instanser – men våre folkevalgte debatterte likefullt universitetsutbygging en hel dag i lykkelig uvidenhet om hvor prekære forholdene allerede var blitt.
- For øyeblikket er situasjonen den at fakultetet – mens studieadgangskomiteéns innstilling går runden i departementet – selv arbeider på spreng for å finne frem til rettferdige og formålstjenlige metoder for utvalgelse av de nye realfag-studenter. Også av kvalitetsmessige grunner ønsker fakultetet en utvalgelse allerede ved studietidens begynnelse. Denne utvalgelse bør imidlertid aldri få tjene som kamuflasje for en lukning av kvantitetsmessige grunner, slik det lett kan skje. Hvorvidt man også vil gå til en kvantitativ begrensning av adgangen til realfag-studiet, er ennå ikke avgjort. Saken må først drøftes av fakultetsrådet og Det akademiske kollegium. Universitetets øverste ledelse har satt seg imot en lukning til høsten, og går inn for at man ved hjelp av provisorier fortsatt skal holde realfag-studiet åpent.
- Det forekommer oss rimelig at fakultetsrådet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ut fra sitt kjennskap til plassforholdene, arbeidsmulighetene og studieforholdene, må ha det avgjørende ord i spørsmålet om en lukning av studiet. På den annen side må det være Universitetets plikt å sørge for provisorier i en slik utstrekning at fakultetsrådet slipper å anbefale en så drastisk utvei som lukning.
- Mange universitetsfunksjonærer – men dessverre ikke mange nok – og mange studenter har forutsagt det som nå er iferd med å skje med realfagstudiet. De har pekt på prognosene som for fire år siden varslet den store tilstrømningen og de har plukket på at Kleppe-komiteéns tempoplan måtte følges – det er kanskje derfor de har følt seg som kjerringer mot strømmen når nye vanskeligheter og forsinkelser stadig kom seilende fra ukjent avsender. For disse kjerringer er overraskelsen over den nye analysen det eneste overraskende i denne saken.

N M. U.

Universitas' leder, nr. 4, 1963

nyhetsredaktør: **Håkon Frede Foss**
haakonff@universitas.no 975 00 722

NYHET

Skjerper vakthold

VOLDTEKT: En 20 år gammel jente ble overfalt og voldtatt på Blindern natt til fredag. Jenta var på vei hjem fra et arrangement i forbindelse med UKA på Blindern studenthjem. Ledelsen for UKA-innrømmer at vaktholdet ikke var bra nok.

– Vi har hatt et sterkt og fulltallig vaktkorps, men det har ikke vært tilstrekkelig. Vi er veldig lei oss for

at denne situasjonen oppsto, sier daglig leder for Blindern Studentehjem, Gro Osland, til Universitas.

– Vi har besluttet at UKA fortsetter som vanlig, men med forsterket vakthold, og organiserer i tillegg en natteravnordning, sier Osland.

De frivillige studentvaktene på UKA-arrangementet jenta deltok på, hadde kun festlokalene som ansvarsområde.

FOTO: HELLE GANNESTAD

Rentehopp for studielån

LÅNEKASSEN: Fra 1. mars stiger fastrentene på studielånet, melder Lånekassen. De nye satsene vil være 2,575 prosent for lån med rentebinding i tre år, 2,673 prosent for fem år og 3,260 prosent for ti års bindingstid, skriver etaten i en pressemelding.

Tre og fem års fastrente går opp med knappe 0,1 prosentpoeng, mens ti års fastrente går opp med nesten 0,3 prosentpoeng. Flytende studielånsrente vil fra 1. mars være 2,575 prosent, det samme som treårig fastrente.

– Etter en periode med svært lave fastrenter ser vi nå en liten oppgang. Flytende rente går derimot ned fra 1. mars, sier Anne-Berit Herstad, kommunikasjonsdirektør i Lånekassen. Kunder som ønsker å binde renta, kan gjøre det i perioden 1.–12. februar. Ifølge pressemeldingen har 181 000 av Lånekassens kunder fast rente på studielånet sitt, mens 397 000 har flytende rente.

Bør du binde renta?
Universitas vet ikke.

Ny direktørperiode for Bjørneboe

FORLENGET ÅREMÅL: Universitetsdirektør Gunn-Elin Bjørneboe fortsetter i seks nye år, skriver Uniforum. Det besluttet universitetsstyret tirsdag 5. februar. Universitetsdirektøren er øverste administrative leder ved universitetet og sekretær for styret. Hun er utdannet lege fra UiO, og har medisinsk doktorgrad innen rusmiddel- og ernæringsforskning. Det var seks søkere til stillingen, men

Universitetsstyret hadde ifølge Uniforum allerede gitt signaler om at Bjørneboe skulle få fortsette. Dermed kan det ikke utelukkes at hennes søknad lå øverst i bunken.

Bjørneboe har tidligere vært administrativ leder i Statens ernæringsråd, direktør i Statens ernæringsråd og bekledd ulike direktørstillinger i Sosial- og helsedirektoratet.

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

Universitas nr. 10, 1988

BI-ANSATTE:

Mistillit mot ledelsen

■ – Dårlig lederskap, misvisende kommunikasjon, brudd på arbeidsmiljøloven, uetisk oppførsel og aggressiv lederstil.

■ Dette er fagforeningens anklager mot Bls rektor Tom Colbjørnsen og styreleder Terje Venold. Ansatte har erklært mistillit.

MISTILLIT

tekst: **Anders Rikstad og Heljar Havnes**

foto: **Patrick da Silva Sæther**

I et brev til styret som Universitas har fått tilgang til, fremmer Forskerforbundet (FBI) på BI mistillitsforslag mot rektor Tom Colbjørnsen og styreleder Terje Venold.

FBI, som representerer nærmere halvparten av de vitenskapelig ansatte ved høyskolen, langer ut mot ledelsen i det skriftlige mistillitsforslaget, som nå har blitt klimakset i den årelange konflikten mellom ansatte og ledelsen på BI.

Kalte inn til krisemøte

Den siste kilden til konflikt er nedleggelsen av Bls skoler i Drammen og Kristiansand, som ble vedtatt før jul. I en pressemelding fra 2012 forklarer BI at beslutningen om å legge ned skolene var et ledd i

Blis nye regionale satsing. Skolen ønsker å konsentrere sine faglige ressurser på færre, men større undervisningsmiljø.

Forrige uke innkalte FBI sine medlemmer til allmøte for å diskutere situasjonen.

– Møtet hadde en åpen agenda for å drøfte Bls situasjon, forteller Tor Grennes, leder i FBI.

Etter en halvtime skal én av møtedeltakerne ha rakt opp hånden og fremmet mistillitsforslag mot ledelsen. I den påfølgende diskusjonen konkluderte de omlag 70 frammøtte med at Bls rektor og styreleder ikke lenger har deres tillit.

– Var det nedleggelsene som gjorde at dere sendte klagen?

– Det kan godt hende at nedleggelsene var dråpen som fikk de ansatte til å formulere et brev, men det er mye som har skjedd det siste året. Vi har fått en del henvendelser også tidligere, og nå føler vi trang til å ta dette videre, sier Grennes.

Han ønsker ikke å utdype innholdet i brevet overfor Universitas.

– Aggressiv lederstil

I mistillitsbrevet får Tom Colbjørnsens lederstil det glatte lag:

«Når rektor i forskjellige sammenhenger er blitt møtt med motargumenter fra de ansatte har han reagert med aggressivitet. Dette er i seg selv ubehagelig for den det gjelder, men verre er det at ansatte ikke inngir seg i drøftelser med rektor fordi de kjenner hans reaksjonsmønster.»

FBI påstår i brevet at Colbjørnsen, ved å føre en uklar og misvisende kommunikasjon med de ansatte i forbindelse med nedleggelser og omstillinger, bryter arbeidsmiljølovens krav til forsvarlige prosesser.

«Medlemmene mener at rektors utøvelse av sitt lederansvar, på en rekke punkter, er i strid med helt sentrale prinsipper for organisasjonsledelse», står det om Colbjørnsen i brevet.

Tom Colbjørnsen (61)

- Rektor ved Handelshøyskolen BI siden 2006.
- Utdannet siviløkonom og sosiolog, samt tidligere professor ved Norges handelshøyskole

Terje Venold (63)

- Styreleder ved BI siden 2009
- Utdannet siviløkonom fra Handelshøyskolen BI
- Konsernsjef i Veidekke ASA

Omorganisering på BI:

- Styret ved Handelshøyskolen BI vedtok i fjor å legge ned BI-skolene i Drammen og Kristiansand
- Flere fag er blitt kuttet, deriblant master i innovasjon og entreprenørskap
- I 2011 ble også IT-fag og journalistikk kuttet fra BI

Forskerforbundet

- Interesseorganisasjon for ansatte innen forskning, høyere utdanning og kunnskapsformidling
- Forskerforbundet er en del av Hovedorganisasjonen for universitets- og høyskoleutdannede (UNIO)
- 18 000 medlemmer i Norge

FBI skriver videre at Colbjørnsen også «endrer sine argumenter og begrunnelser når det viser seg at hans egen argumentasjon ikke er holdbar». Nedleggelsen av BI-skolene er bare siste eksempel, heter det i brevet.

Tom Colbjørnsen vil ikke kommentere forholdene i påvente av styrets behandling av saken.

– Uetisk

Flere ansatte har i det siste henvendt seg til styreleder ved BI, Terje Venold, og klaget på rektor Colbjørnsen. I mistillitsbrevet fra FBI, blir det hevdet at Venold ved flere tilfeller skal ha videresendt disse klagen på rektors adferd til nettopp rektor Colbjørnsen:

«Dette har medført ubehagelige konsekvenser for de aktuelle ansatte. En slik opptreden fra en styreleder er, etter medlemmenes oppfatning, uetisk og bryter klart med de forutsetninger som ligger bak slike henvendelser», står det i brevet.

Dette er en av begrunnelsene for at de ansatte erklærer mistillit også mot Venold.

Styrelederen er ordknapp overfor Universitas.

– Jeg har ingen kommentar til dette. Saken behandles av styret, og jeg svarer ikke på påstander, sier Venold.

Vil ikke trekke seg

FBI trekker også fram at Venold brukte sin dobbeltstemme som

styreleder til å avgjøre nedleggelsen. Dermed ble styrerepresentantene for studentene og de ansatte nedstemt. Dette omtales som «respektløst».

Venold ønsker ikke å kommentere hverken prosessen rundt nedleggelsene eller mistillitsforslaget som er reist mot han.

– *Hvordan skal saken om mistillit til deg og rektor behandles?*

– Den skal behandles forsvarlig.

Vi skal ha et styremøte 6. februar, men jeg vet ikke om denne saken kommer opp, sier styrelederen.

– *Vil du vurdere å trekke deg?*

– Jeg ser ikke noe grunnlag til å kommentere det, avslutter Venold.

universitas@universitas.no

KOMMENTAR

Håkon Frede Foss, nyhetsredaktør

Kondomledelse i praksis

Når de BI-ansatte angriper Tom Colbjørnsen for hans lederstil, rammer det ham både som rektor og som fagmann. Colbjørnsen er tidligere professor i organisasjon og ledelse, og han har skrevet en rekke bøker og fagartikler med titler som *Norske ledere i omskiftelige tider*, *Idé, konsekvens, handling: suksesskriterier for endring* og *Mangfold, medvirkning, tillit: ledelse og nye organisasjonsformer*.

I ledelsesfaget har Colbjørnsen markert seg som en motstander av den skandinaviske, «myke» ledelsesmodellen. I 2011 tok han et kraftig oppgjør med moderne trender i ledelsesfaget:

– Ledere må slutte å være tjenerskap for sine ansatte, men begynne å lede. Medarbeiderne skal ikke ha medbestemmelse, selv om de skal ha medvirkning, uttalte Colbjørnsen på BIs årskonferanse. I debatten som fulgte, advarte han ledere mot å være omsorgspersoner for sine ansatte.

BI-rektorens brannfakkelt skapte motreaksjoner, først og fremst fra sine egne ledelsesforskere på BI. Professor Johan Olaisen og førsteamanuensisene Øyvind Martinsen og Jan Ketil Arnulf gikk i rette med sin egen sjef i Dagens Næringslivs spalter, og de fikk støtte av Petter Stordalen, som kalte Colbjørnsens ledelsesteori for «kondomledelse»:

– Du trer dine egne oppfatninger ned over huet på folk og dreper alt som er av bestøvning rundt i en organisasjon, sa hottellkongen.

Når de ansatte nå erklærer mistillit mot Colbjørnsen, er det som om den teoretiske fagdebatten fra 2011 utspiller seg i praksis.

Bakteppet for den tilspissede konflikten er at Colbjørnsen, med styrelederens velsignelse, har gjennomført store endringer i BI-organisasjonen. Målet er at BI skal bli en business-skole i internasjonal toppklasse. Virkemidlene har vært å legge ned små skoler i Kristiansand og Drammen og å skrote de minst lønnsomme studietilbudene. Sentralisering og spesialisering kan gi bedre og mer spissede forskningsmiljøer, noe som igjen vil heve skolens internasjonale anerkjennelse og studiekvaliteten for studentene. Det er hevet over tvil at Colbjørnsen har utvist stor handlekraft.

Men som ledelseslitteraturen forutsier, så fører endring til motstand.

I den faglige

ledelsesdebatten har BI-rektoren sammenlignet endringer i en akademisk institusjon med det å flytte en kirkegård:

«Man får ikke mye hjelp av dem som ligger der».

Akademikerne på

BI-kirkegården har derimot mer motstandskraft enn Colbjørnsen har tatt høyde for. Uten tillit fra de ansatte, har ikke lederskapet til Colbjørnsen og styreleder Venold den nødvendige legitimiteten for å styre institusjonen. Lederduoen er dermed blottlagt for handlingskraft og gjennomslagsevne, og situasjonen er uholdbar.

Kritikken fra de ansatte rettes mot Colbjørnsens personlige egenskaper, og kritikken er så kraftig at det er vanskelig å se for seg en forsoning. Dermed er det ikke lett å se hvordan Colbjørnsen kan fortsette i stillingen – med mindre han på rekordtid kan forske fram noen helt banebrytende lederskapsteorier og løse floken.

haakonff@universitas.no

Splittelse i studentmiljøet

Asle Mollestad, leder for BIs studentlag i Kristiansand, vil hverken stille seg for eller mot mistillitsforslaget fra de ansatte. Han kritiserer derimot mer enn gjerne BIs omstillingsprosess.

– Det har vært en veldig dårlig prosess som har vært preget av dårlig informasjonsflyt. Argumentene vi kom med mot stenging, er ikke blitt hørt, sier Mollestad.

– *Hvordan synes du styret har håndtert saken?*

– Styret er helt feil sammensatt. Det er altfor mange eksterne som kan stemme. En stiftelse, slik BI er, burde være styrt av de ansatte. Måten saken er håndtert på er rar og respektløs overfor de ansatte og studentene, sier Mollestad.

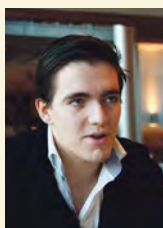
Støtte i Oslo

Lederen for Studentforeningen ved BI Oslo, Christophe Cunén-Classens, støtter rektor og kjenner seg ikke igjen i beskrivelsene som kommer fram i brevet, selv

om han er imot nedleggelsen av skolene.

– Vi er en samarbeidspartner som har et veldig godt forhold til rektor, men jeg har ikke noe grunnlag til å uttale meg om hvordan han er som leder for de ansatte, sier Cunén-Classens.

Han er ikke enig i at styreleder Venold viste manglende respekt for studentene og de ansatte da han brukte

SBIO-leder:
Christophe Cunén-Classens

sin dobbeltstemme for å få igjen nedleggelsene BI-skolene i Kristiansand og Drammen.

– Ryddig rektor

Per Olav Myhre, studentenes representant i BIs styre, sier at styret skal ta stilling til spørsmålet om mistillit i et senere møte. Sakslisten for møtet 6. februar er allerede satt, forteller Myhre.

– Vi skal ha en objektiv behandling av denne saken, men vi har ennå ikke fastsatt når, sier han.

– *Hvordan oppfatter du rektor som leder?*

– Jeg har oppfattet han som ryddig, og vi har en god dialog. Jeg har ikke opplevd rektor som aggressiv i mine møter med ham. Vi møtes på dialogmøter tre ganger per semester.

– *Kan en rektor fortsette uten tillit fra de ansatte?*

– På helt generelt grunnlag kan jeg si at for enhver person i en lederstilling er det viktig å ha tillit, men det vil alltid være forskjellige meninger i en organisasjon, sier Myhre.

universitas@universitas.no

6 AV 10 STUDENTER MENER:

Jobben ødelegger for studiene

Relevant jobb: Journalistikkstudenten Simon Solheim fyller en 80 prosent stilling i NRK ved siden av studiene. – Heldigvis for min del er jobben veldig relevant for studiene, sier han.

NSO legger skylden på lav studiestøtte og høye boligpriser.

STUDENTØKONOMI

tekst: Anders Ballangrud

foto: Patrick da Silva Sæther

De fleste studenter er avhengig av å jobbe ved siden av studiene for å få endene til å møtes. Seks

av ti jobber fast ved siden av studiene, og ni av ti har inntekt i løpet av året, ifølge Statistisk sentralbyrås levekårsundersøkelse fra 2010.

Nå kommer det fram at 60 prosent av alle studenter «føler at tid brukt på jobb går ut over

tid de kunne brukt på studier», ifølge en Sentio-undersøkelse bestilt av Norsk studentorganisasjon (NSO).

– Til tider veldig tungt

Simon Solheim studerer fotojournalistikk på heltid i tillegg til å ha en 80 prosent stilling i NRK. Han synes det er vanskelig å få det til å gå rundt med jobben og studiene.

– Jobben går ut over studiene, og det er til tider veldig tungt. Jeg er ikke så mye på skolen som jeg burde, bare når jeg må, sier han.

Solheim tror på at mange studenter er i samme situasjon.

– Jobb kan i mange tilfeller ødelegge for studiene. De fleste må jobbe, og noen må jobbe mye. Det er synd om jobben går ut over studiene – spesielt hvis jobben ikke er relevant. Jeg er veldig slik sett, sier den NRK-ansatte journalistikkstudenten.

– Kjenner press på egen økonomi

I SSB-rapporten «Studenters inntekt, økonomi og boutgifter», som kom i desember i fjor, framgår det at over 90 prosent av norske studenter jobber ved siden av. I gjennomsnitt har studenter en yrkesinntekt på 113 800 kroner før skatt.

Det var kunnskapsminister Kristin Halvorsen (SV) som bestilte rapporten. Hun ser på studentenes jobbsituasjon som uheldig.

– Tid studentene bruker på

jobb kunne selvfølgelig vært brukt til å studere. Studentene skal ikke være avhengige av å jobbe så mye at det går utover studiene, sier Halvorsen.

Kunnskapsministeren peker på at kombinasjonen mellom skole og jobb likevel ikke er utelukkende negativ.

– Når studentene skal søke jobb etter studiene, vil arbeidserfaring være verdifullt å ha med seg. At studentene jobber en del ved siden av studiene er derfor ikke i seg selv negativt.

«Studentene skal ikke være avhengige av å jobbe så mye at det går utover studiene»

Skylder på regjeringen

Leder av NSO, Øyvind Berdal, mener problemet skyldes lav studie-

støtte og høye boligpriser.

– Problemet er at det ikke blir gjort noe med studiestøtten, og at boligmarkedet blir stadig dyrere. Studentene kjenner et sterkt press på egen økonomi og trenger å spe på studiestøtten med deltidsjobber, sier Berdal, som ansvarliggjør regjeringen:

– Vi synes ikke de har levert løftet om at det skal gå an å være heltidsstudent.

anderbal@universitas.no

Sp krever betaling fra utlendinger

Dette skoleåret studerer godt over 10.000 utlendinger i Norge. Senterpartiet går til valgkamp med at disse må betale for seg.

SKOLEPENGER

tekst: Ingvild Sagmoen

foto: Patrick da Silva Sæther

Peter Sekyere og Jerry Acheampong, begge fra Ghana, er henholdsvis sekretær og visepresident i International students unions (ISU) lokallag ved Universitetet i Oslo. De mener Senterpartiets (Sp) programforslag om skolepenger kommer på et dårlig tidspunkt.

– UiO er i ferd med å bygge et internasjonalt image. Med skolepenger og uten noen form for økonomisk assistanse er det ikke mange utlendinger som ville overlevd her, sier Acheampong.

Vil prioritere norske studenter

I sitt nye stortingsvalgprogram foreslår Sp å innføre skolepenger for utenlandske studenter som kommer til Norge for å ta høyere utdanning. Partiet begrunner forslaget med at Norge snart er det eneste landet som ikke krever skolepenger fra utlendinger. Om ikke Norge også følger etter, vil gratisprinsippet trues av overbelastning.

– Forslaget vil også øke tilgangen til studentboliger for norske studenter. Leieprisene i dag er for høye, og vi må gjøre flere tiltak på etterspørselssiden. Samtidig vil forslaget i større grad bidra til å prioritere norske studenter på allerede begrensede ressurser, sier Christian Anton Smedshaug, medlem av programkomiteen.

Fremskrittspartiet (Frp) støtter forslaget.

– Vi vurderer sterkt å innføre en liten egenandel for disse studentene. Dette vil vi gjøre for å skille ut de seriøse søkerne, de som ikke bare bruker Norge som et back-up-land fordi det er gratis å studere her, sier Himanshu Gulati, leder i Fremskrittspartiets ungdom (Fpu) og medlem av Frps programkomite.

Frp har ikke programfestet et slikt vedtak, men ifølge Gulati vil det med stor sannsynlighet skje.

Kan være en dørlukker

Agnes Ayer fra Uganda er masterstudent ved UiO. Hun tror skolepenger vil komme til å sette en stopper for strømmen av internasjonale studenter til det kalde nord.

Et kaldt land: De utenlandske masterstudentene Jerry Acheampong (fra venstre), Agnes Ayer, Dorottya Deak og Peter Sekyere må bruke penger på varme klær for å overleve den norske vinteren. Om Senterpartiet får det som de vil, kan studieoppholdet bli enda dyrere.

– Dårlig vær, dyrt å bo, vanskelig språk, og dessuten: Når en framtidig arbeidsgiver ser et engelsk universitet på CV-en, er det et ja. Responsen er ikke like god med et norsk universitet, sier hun.

– Mangler gode argumenter

I 2011 foreslo Kristelig folkeparti (Krf) å innføre skolepenger for

utenlandske studenter i sitt alternative statsbudsjett. De har nå snudd.

– Det finnes ingen argumenter som er gode nok til å tilsi at et slikt forslag skal gjennomføres, sier Dagrun Eriksen, partiets nestleder i Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.

Heller ikke Høyre har et slikt forslag vedtatt i programmet for neste stortingsperiode.

Forslaget får også en lunken mottakelse blant de øvrige regjeringspartiene.

– Jeg er absolutt ikke for å innføre skolepenger. Det er i vår egeninteresse å motta så mange internasjonale studenter som vi i dag har mulighet til, sier kunnskapsminister Kristin Halvorsen (SV).

ingvild.sagmoen@universitas.no

REKTORS UTFORDRING:

– Har du en idé som kan effektivisere gjenvinning av avfallet? Eller hvordan vi reduserer mengden avfall?

– Har du en idé som kan bedre luftkvaliteten i Oslo?

– Har du en idé som vil gjøre transport mer miljøvennlig?

I WANT YOUR IDEA!

VINN
ET SEMESTERS
STUDIELÅN
(46.250,-)

Rektor utfordrer UiO-studenter til innovasjonskonkurranse: Har du den beste idéen for et grønnere Oslo? **Premien er et semesters studielån (46.250,-)!**

UiO samarbeider med Oslo kommune om årets tredelte utfordring og etterlyser de beste ideene for å bedre Oslos avfallshåndtering, luftkvalitet og transport. Registrer deg i dag på www.uio.no/rektors-utfordring/ for å delta i Rektors utfordring.

UiO : Universitetet i Oslo

WORLD WIDE
NARRATIVE
 kreativ lab for samfunnsinnovasjon

inven2

Oslo kommune

Nedprioriterer Os

Tar tak: Kristin Halvorsen tar første spadetak på byggeplassen i Trondheimsveien 25. Her kommer et nytt bygg som vil romme 160 studentboliger.

FRAMTIDA TELLER NÅ!

Spire lanserer sin hovedsatsning for 2013: kampanjen for FRAMTIDSOMBUD, på Parkteatret 12.02 kl 19.00.
Det blir god stemning med konsert med DRÅPE og appell fra bl.a. JOSTEIN GAARDER.

GRATIS INNGANG!

Les mer om kampanjen for Framtidsombud på www.spireorg.no (www.framtidsombud.no)

Kunnskapsdepartementet støtter utbyggingen av 1065 nye studentboliger i 2013. Nordland får 250 av disse, mens Oslo bare får 168.

STUDENTBOLIGER

tekst: Geir Molnes

foto: Helle Gannestad

I går tok Kristin Halvorsen første spadetak i et byggeprosjekt som skal gi 160 nye studentboliger i Trondheimsveien i Oslo. Samme dag kunne Kunnskapsdepartementet melde at de har godkjent byggingen av 1065 nye studentboliger på landsbasis for 2013, hvorav 168 skal bygges i Oslo. Student-

boligene i Trondheimsveien er godkjent i tidligere år, og regnes ikke med i årets tildeling.

Nordland ble den store studentboligvinneren med 250 nye boliger. Oslo har ifølge tall fra Lånekassen omtrent 55 000 studenter, mens omtrent 6000 studenter i Nordland.

Hindres av kostnadsrammer

I fjor søkte over 4000 studenter om studentbolig fra Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus

(SiO). Bare et fåtall ble tildelt bolig.

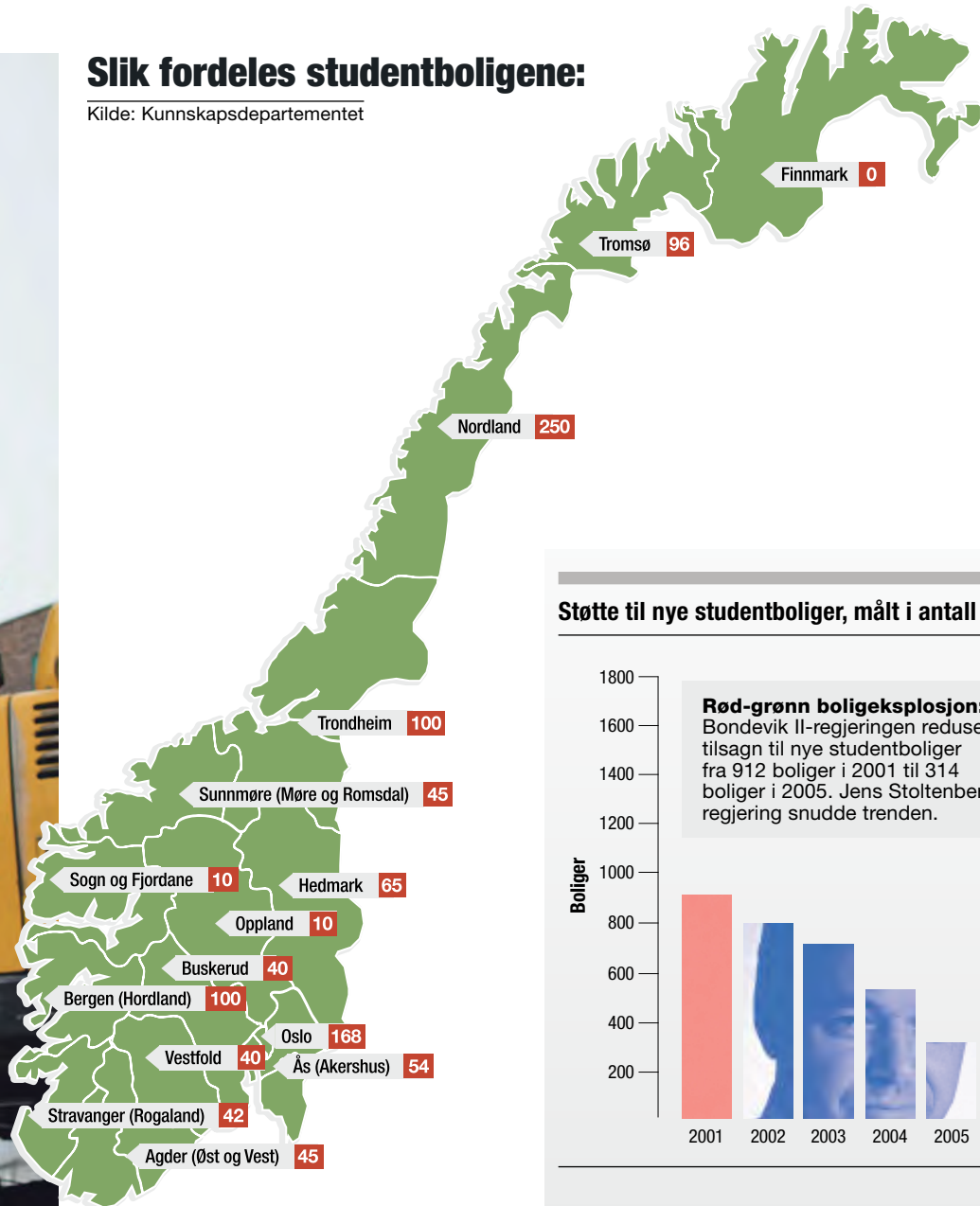
Magnus Nystrand, styreleder i SiO, er fornøyd med at SiO nå fikk innvilget nesten alle sine prosjekter for 2013. Men SiO skulle gjerne søkt om støtte til flere studentboliger. En av hindringene er maksimalbeløpet som samskipnadene kan bruke per studentbolig.

– Kostnadsrammen er på 700 000 kroner for studentboliger i de store byene. Rammene har stått stille i flere år, mens de reelle

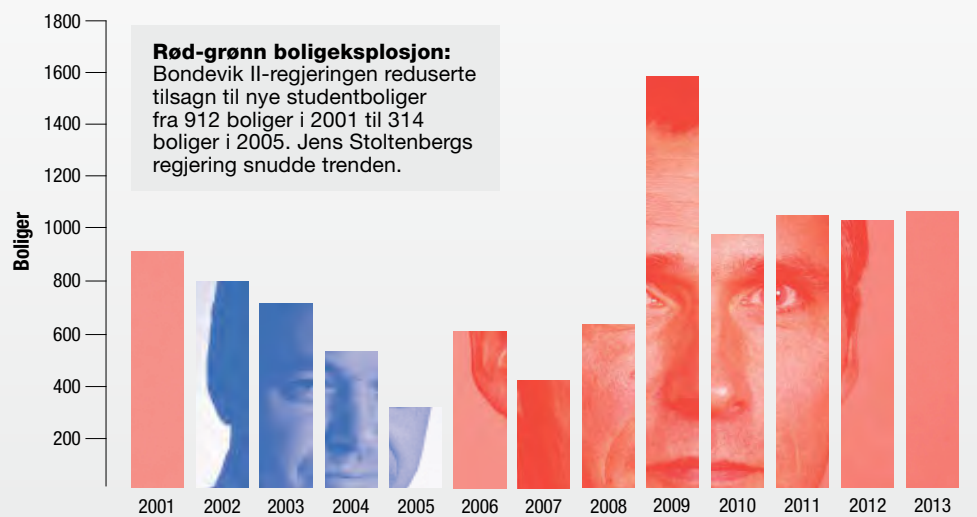
lo-studentene

Slik fordeles studentboligene:

Kilde: Kunnskapsdepartementet

Støtte til nye studentboliger, målt i antall boliger

Rød-grønn boligeksplosjon: Bondevik II-regjeringen reduserte tilsagn til nye studentboliger fra 912 boliger i 2001 til 314 boliger i 2005. Jens Stoltenbergs regjering snudde trenden.

Kilde: Kunnskapsdepartementet

GRAFIKK: UNIVERSITAS

GODKJENT

SiO fikk innvilget søknaden om 80 nye studentboliger i Betzy Kjelsbergsvei 10.

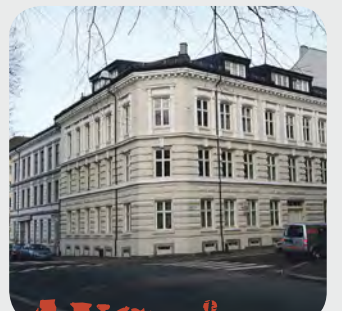
GODKJENT

SiO fikk innvilget søknaden om 22 nye studentboliger i Schultz gate 7.

GODKJENT

SiO fikk innvilget søknaden om 60 nye studenthybler i Kringsjå studentby.

AVSLÅTT

SiO fikk ikke innvilget søknaden om 36 studenthybler i Magnusgate.

tomte- og byggekostnadene har økt kraftig, sier Nystrand. Han mener derfor det er nødvendig at kostnadsrammen heves til minst 850 000 kroner.

Vil heve statstilskuddet

Statstilskuddet for studentboligbygging er på 250 000 per hybel, dette tilskuddet har stått stille siden 2004. Resten må studentene betale selv gjennom samskipnadene. Nystrand mener dette beløpet er for lavt.

– Samskipnadene ønsker at staten skal stå for halvparten av utgiftene, sier Nystrand, som mener dette er nødvendig for å få bygget flere studentboliger i Oslo.

– Regjeringen er veldig opp-tatt av at det skal bygges 1000

studentboliger nasjonalt. Men når bare 168 studentboliger går til Oslo, som har en fjerdedel av studentene, er det noe som er galt. Med tanke på den boligkrisa som er i Oslo nå, burde regjeringen vært mer offensiv, sier han.

Vanskelig boligsituasjon

Leder Øyvind Berdal i Norsk studentorganisasjon (NSO) er fornøyd med at regjeringen holder sitt løfte om å bygge 1000 nye studentboliger i året. Likevel er han langt fra fornøyd med dagens utbyggingstempo.

– Det er ingen tvil om at det må bygges flere boliger. Dette er langt fra nok. Nå må regjeringen jobbe videre for å gjøre noe med den vanskelige boligsituasjonen for

studenter, sier Berdal.

I likhet med Nystrand, mener også Berdal at staten bør stå for halvparten byggeutgiftene for studentboliger.

– Vi mener staten bør ta halve regninga. I dag står studentene for 650 av de 1000 studentboligene som bygges hvert år. Statstilskuddet må opp til 50 prosent, slik at man gjør det mulig for samskipnadene å bygge nye boliger, sier NSO-lederen, som påpeker at flere studentboliger også vil dempe prisveksten på det private leiemarkedet.

Vurderer høyere tilskudd

Kristin Halvorsen sier til Universitas at KD nå vil vurdere om de skal øke kostnadsrammene

og statstilskuddet for studentboliger.

– Vi har hatt samtaler med samskipnadene om kostnadsrammene. Vi går gjennom dette, og vi vurderer om vi skal gjøre noen endringer, både når det gjelder kostnadsrammene, og tilskuddsandelen, sier Halvorsen.

– Oslo har 25 prosent av landets studenter, men får bare 15 prosent av studentboligene. Hvorfor bygger dere ikke mer i Oslo?

– Vi bygger mange studentboliger i Oslo. Det er viktig å ta med i beregningen at Oslo har en mye større kapasitet på det private leiemarkedet enn mange andre byer.

geirmoln@universitas.no

Les Ingrid E. Daaes
kommentar på side 2

Regjeringen har forpliktet seg til å bygge 1000 nye studentboliger i året siden Soria Moria-avtalen i 2005.

- Norsk studentorganisasjon (NSO) ønsker minst 3000 nye studentboliger i neste års statsbudsjett.
- Det finnes studentboliger til 13 prosent av dagens studenter.
- NSO ønsker å heve dekningsgraden til 20 prosent.
- Staten dekker omtrent 33 prosent av utbyggingskostnadene, resten betales av studentsamskipnadene.
- NSO vil heve det statlige bidraget til 50 prosent.

omverdenredaktør: Axel Geard Nygaard
axelgn@universitas.no 906 59 740

OMVERDEN

Korrupt akademie

INDONESIA: En indonesisk frivillig organisasjon som arbeider mot korrupsjon slår rød alarm om tilstanden i landets akademie, melder University World News. Organisasjonen fant over 40 tilfeller av korrupsjon i 2012, i alt fra barneskoler til universiteter. Ifølge deres siste rapport går over en tredel av Indonesias totale utdanningsbudsjett til spille som følge av korrupsjon.

Febri Hendrik, en av organisasjonens medarbeidere, frykter at korrupsjonen kan senke nivået på utdanningen i landet.

– Til slutt vil det få en innvirkning på studentkvaliteten – de vil bli ukvalifiserte, sier Hendrik til University World News.

FOTO: TEQUENDAMIA/CC

Fant sikkerhetshull – ble utvist

CANADA: Etter å ha blitt utvist fra Dawson College i Montreal har studenten Hamed Al-Khabaz havnet i en ordkrig med skolens ledelse, ifølge The chronicle of higher education. Al-Khabaz forteller at han fant et sikkerhetshull mens han arbeidet med en mobil-app, og meldte fra til skolens ledelse umiddelbart. Systemfeilen gjorde det mulig å få tak i sensitiv informasjon om studentene ved skolen.

Al-Khabaz ble derfor overrasket da han senere ble utvist for å ha brutt seg inn i skolens systemer. En av lederne for skolen sammenlignet handlingene med husinnbrudd. Men utvisningen har ikke vært utelukkende negativ for studenten. Etter at Al-Khabaz gikk ut med historien i media har han fått over ti jobbtillbud.

Utdanningsminister beskyldes for plagiat

FOTO: ANDREASSCHERERS/CC

I hardt vær: Tysklands utdanningsminister Annette Schavan.

TYSKLAND: Tysklands utdanningsminister Annette Schavan ble i fjor beskyldt for doktorgrads-plagiat. Nå har Universitetet i Düsseldorf startet en offisiell gjennomgang av doktorgradsavhandlingen Schavan avla ved universitetet for 32 år siden.

Meningene om saken er delte i tysk offentlighet, og flere akademikerorganisasjoner har rettet skarp

kritikk mot Universitetet i Düsseldorf håndtering av saken. Den politiske opposisjonen i landet har vært forsiktige med å uttale seg. En representant for Det grønne partiet, Jürgen Trittin, har imidlertid sagt at om Schavan skulle bli fratatt sin doktorgrad vil det være «uholdbart» for henne å fortsette i stillingen som utdanningsminister.

Utdanning

I grus: Ødeleggelsene i Aleppo er store. Borgerkrigen i Syria går hardt utover både folk og bygninger. Her vises ødeleggelsene ved Saadallah al-Jabari-plassen etter et angrep i oktober i fjor.

Angrepet i Aleppo i januar var nok et eksempel på at universiteter ofte er mål i væpnet konflikt. Akademia må regnes som nøytral sone, mener studentorganisasjoner.

SIKKERHET

tekst: Are W. Sandvik

– Angrepet på universitetet i Aleppo nylig aktualiserer behovet for å beskytte utdanningsinstitusjoner i krigssoner, forteller leder for Studentenes og akademiskernes internasjonale hjelpefond (SAIH), Anja Bakken Riise.

Militære trusler mot akademiske miljøer er ikke noe nytt. Opposisjon og kritikk mot regje-

ring og styre kommer ofte fra et akademisk, intellektuelt hold.

Må anerkjennes som nøytral sone

Nå mener blant andre SAIH og det internasjonale universitetsnettverket Scholars at Risk, som Universitetet i Oslo (UiO) er en del av, at beskyttelsen av undervisningsbygg i konfliktsoner må oppgraderes.

– Vi trenger å gjøre utdanningsinstitusjoner til et huma-

nitært rom, der de anerkjennes som nøytrale soner i konflikter, forteller Riise.

Nøytral sone defineres som en sone hvor en eller flere stater har forpliktet seg til bare i begrenset utstrekning å gjøre bruk av de rettigheter som står i forbindelse med krigføring.

I det siste har beskyttelsen tilsynelatende stått svakt i flere konfliktpregede områder. UNESCOs rapport «Education under attack 2010» forteller blant annet om over tre hundre skoler som er blitt angrepet i India de siste åra, om hvordan flere titalls akademikere og studenter er blitt drept i Irak og om svært mange angrep mot utdanningsinstitusjoner i Thailand.

Intet rom for våpen

– Det finnes gråsoner, men på en skole bør det generelt ikke være

i skuddlinjen

FOTO: RAMI ALHAMES/FLICKR/CC

ILLUSTRASJON: UNIVERSITAS

FOTO: YAHYA GASEM/PANORAMIO/CC

Før og etter:
Universitetet i Aleppo ble 15. januar i år utsatt for et bombeangrep, som tok livet av minst 80 mennesker.

FOTO: FÄLIM MCMAHON/FLICKR/CC

våpen. I tillegg til akademisk frihet skal institusjonene være basert på organisasjonsfrihet og politisk engasjement. Dette må skje uten at voldelige og væpnede konflikter trekkes inn på campus, mener Riise.

– Hva tror du gjør utdanningsinstitusjoner til militære mål i mange væpnede konflikter?

– Utdanningen kan oppfattes som en arena for innføring av fremmedkulturelle elementer, som truer tradisjon og lokal kultur. Ved utdanningsinstitusjoner presenteres ofte alternative synspunkter, eller det drives menneskerettighetskampanjer. Det er det ikke alle som liker, forteller SAIH-lederen.

Presset akademia

I Syria er problemstillingen i disse dager høyaktuell. 15. januar ble en seksjon av studentbo-

ligene på universitetet i Aleppo og en del av arkitekturfakultetet ved universitetet bombardert.

«For et autoritært regime uten noe sterkt sivilsamfunn er studenter en spesielt viktig gruppe å kontrollere»

Jonas Dræge, MPhil-student i moderne midtøstenstudier ved Oxford University.

Eksplasjonene tok livet av minst 80 mennesker og skadet enda flere.

Jonas Dræge, MPhil-student i moderne midtøstenstudier ved

Oxford University, bodde i Syria en periode og har førstehåndserfaringer fra hvordan syriske studenter blir utsatt for militære pressmidler.

– For et autoritært regime uten noe sterkt sivilsamfunn er studenter en spesielt viktig gruppe å kontrollere. For regimet i Syria var det enda viktigere å forhindre dannelse av studentgrupper enn de fleste andre typer opposisjonsgrupper, sier Dræge.

Studenten sier at ungdommens mobilitet er et hovedfokus for regimet i Syria.

– De elleve årene Bashar al-Assad var president før demonstrasjonene starta for alvor i 2011, var det intellektuelle som prøvde å lede opposisjonen. Studentene som ble med, prøvde gjentatte ganger å organisere undergrupper ut av disse opposisjonsgrup-

pene. Regimet slo hardt ned på alle slike forsøk. Først arresterte de våghalsene, så satte de inn hemmelig politi på campus og advarte mot at studentmøter ville bli møtt med hard respons.

Da Dræge var i Aleppo i mai 2011, to måneder etter de første demonstrasjonene starta sør i landet, besøkte han campus på universitetet i Aleppo. Halvannet år senere ble universitetet angrepet. Det spekuleres stadig i om det var bakkeraketter avfyrt av opposisjonsmedlemmer, eller om det var raketangrep fra regimets jagerfly som forårsaket eksplosjonene.

Lys i enden av tunnelen

Rob Quinn, Executive Director ved Scholars at Risk-nettverket, som har hovedbase ved New York University, har tro på at sikkerheten ved alle verdens

utdannelsesarenaer skal bedres.

– Nettverket med internasjonale aktører som bryr seg om angrepene på utdanningsinstitusjoner på alle nivåer, er voksende. Vi jobber sammen gjennom Global Coalition for Protecting Education from Attack (GCPEA) for å vise interessentene hvilke behov utdanningsinstitusjoner har for bedre beskyttelse, forteller Quinn.

– Hva er arbeidets konkrete mål?

– Målet er bedre og mer pålitelig beskyttelse. Genèvekonvensjonen forbyr allerede vilkårlige angrep på sivile lærere og bygg. Det vi håper å se, er en større respekt og bedre beskyttelse av utdanningsinstitusjoner i alle land, uansett tilstand, fordi utdanning er alles framtid, sier Quinn.

universitas@universitas.no

debattredaktør: **Ingrid E. Daae**
ingriddaae@universitas.no 482 42 240

Kronikk: **3500 tegn**

Leserinlegg: **maks 2000 tegn**

Replik: **800 tegn**

Sendes til: **debatt@universitas.no**

Frist: **fredag klokka 15**

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

IDÉ OG DEBATT

NETTDEBATT

Si din mening på universitas.no

Bokbråk

« Det er helt hinsides en hver fornuft at SIO skal drifte en bokhandel. GALSKAP! SIO bør heller konsentrere seg om sitt kjerneområde som er studenter og studentvelferd. Disse pengene kunne gått til så mye annet enn tapssluket Akademika. De fleste som følger med i tiden vet at bokhandelsbransjen er en døende rase, så dette kommer til å koste dyrt!!

Gunnar Hansen

« Artig her kommer først en artikkel som kritiserer de for å ikke drive økonomisk, så en som lekser opp at det er ille man ikke har bøker som ikke selges... **salg**

Henta frå debatten til nyheitssaka «Har blitt et PENGESLUK» og kultursaka «Historieløst av universitetet»

Kvinneveldet

« Dette er en skandale! Drive mottiltak mot at det endelig er kvinner som har tatt over akademia? Og i tillegg kjønns-poeng for MENN?? Det er ikke likestilling. Snarere tvert i mot

!!!!

« Da det lille veterinærstudiet innførte to gratispoeng for gutter sank søknadene fra gutter ytterligere.... Gutter vil ikke være kvotegutter. Da de store siv.ing/ark-studiene på NTNU innførte to gratispoeng for jenter steg søkertallene kraftig.....

Mht vgs-karakterer ligger gutter etter i snitt. For det første er hele vgs i Norge lagt opp mer for jenteaktig flid enn gutteaktig nysjerrighet og dybde. Det ser man også hvis man sammenligner med noen andre europeiske land. En annen ting er at norske media år etter år er fylt opp av en flom av triumferende artikler som direkte feirer norske gutters tilbakegang, forteller hvordan jenter er best til ditt og til datten, kurrer fornøyd over at gutter begår flest selvmord, forteller gutter at de egentlig er onde og udugelige vesener som må bli mer som jenter etc etc i det uendelige. Som Bostad ved UiO sier er det flere gutter enn jenter som ikke kommer inn på det de vil pga karakterer. Løsningen er ikke å kvotere, men å se på hvorfor det er blitt slik. **tannguten**

Henta frå debatten til nyheitssaka «Jenteinvasjon moter mottiltak»

TWITTER

studentnyheter på 140 tegn

Anitatoien Bakke24 BratzQueseth Er man fra UiB og skeptisk til NSO så blir alle argumenter avfeid med et «der kommer de fra UiB igjen». Konstruktivt?

30. jan

Sinnet i vest held fram

TormTheStormHar han der en hjerneskaide, pappa? – Ei lita jente om Hans Olav Lahlum.

31. jan

Retweetet av Hans Olav Lahlum

Udir I dag åpnet vi, og alt er klart for at dere kan søke på videreutdanning og rektorutdanningen. Sjekk udir.no!

1. feb

Meld deg opp, Torkil?

Bakke24 Første dag for Studentombudet på UniOslo! Endelig er det på plass og studentenes rettigheter kan bli tatt bedre vare på!#sikkerhet

1.feb

Hurra!

mimirk Skal være gjesteforeleser på Blindern fredag. Med 20 studiepoeng i lomma. Mimir vs. akademia 3-0 #winning

4. feb

#kvalitetssikring

VegardOst: I dag har jeg lært på universitet at det er greit å kalle hvite folk for neger. #ytrings-frihetpålavtnivå #vegardpåuniversitet

4. feb

#kvalitetssikring

I fritt fall

Studenter er de frieste menneskene i Norge, mener sosiolog Gunnar C. Aakvaag.

FRIHET

tekst: Solveig Nygaard Langvad

foto: Hans Dalane-Hval

illustrasjon: Ane Hem

Hvordan definerer jeg frihet? Frihet er å ha mange alternativer å velge mellom, og de alternativene må være relevante og viktige for deg.

Gunnar C. Aakvaag har forsket på emnet i flere år, og resultatet er boken *Frihet – et essay om å leve sitt eget liv*. Sosiologen tror vi trenger valgfrihet for å føle oss frie, enten det dreier seg om valg av partner, religion, utdanning eller bosted.

– **De sosiale** sanksjonene knyttet til å velge noe annet enn majoriteten må ikke være så strenge, og exit-mulighetene må være til stede. En kvinne i et dårlig ekteskap, for eksempel, kan mangle utveier. Da er hun ikke helt fri. Og skal man virkelig være fri, må man med jevne mellomrom skifte partner eller jobb for å rykkes ut av den numne tilstanden som vaner medfører, sier han.

– *Hvorfor trenger vi å føle oss frie?*

– Hvis man tar fra et menneske friheten, blir det ulykkelig. Man blir psykisk syk. Vi trenger å føle at de vennene vi har valgt, er våre venner, at musikken vi hører på, er vår musikk – at vi lever det livet som vi selv aktivt har valgt å leve.

Frihetens demokratisering

Ifølge Aakvaag har den norske friheten vokst fram de siste 40–50 årene, gjennom en prosess som han kaller frihetens demokratisering. Gjennom oppbyggingen av velferdsstaten, økt toleranse og åpenhet i møte med religion, seksuell legning og utradisjonelle kjønnsroller, og økonomisk vekst, har friheten gått fra å være elitens privilegium til å være et gode som alle nyter av.

– Sosiologenes alternative fortelling har vært at det ikke går så bra som vi tror. Vi har sett på de som faller utenfor, industriarbeiderne på gølvet eller kvinner som sitter fast i tradisjonelle kjønnsroller. Jeg har villet utfordre denne fortellingen.

Aakvag ser det som et paradoks at nordmenn har blitt mye friere de siste 45 årene, men ikke lykkeligere.

– Hvis denne friheten ikke gjør oss noe lykkeligere, hva i all verden skal vi med all friheten da? Det er flere forklaringer på hvorfor det er sånn. Jo flere alternativer du har, jo mer går du glipp av, for eksempel. Abraham ble 175 år og døde mett av dage, men vi kan aldri dø mette av dage, fordi det alltid vil være potensielle identiteter eller opplevelser som vi aldri får realisert. Vi lever i skyggen av alt vi kunne gjort, men aldri får gjort.

Med stor frihet, kommer stort ansvar. Og mennesker skyr ansvar, forklarer Aakvaag. Friheten har også en synkende grensenytte, og jo mer du alt har av den, jo mindre betyr enda mer frihet for deg.

Konturløse studenter

Studietilværelsen viser tydelig hva friheten kan tilby og hvilke vansker den kan by på. Det stadig økende behovet for selvrealisering oppleves for mange unge også som en rekke forventninger som de må leve opp til.

– Du skal bruke friheten din til å nå langt, og kan alltid sammenligne deg med noen som har nådd lengre og gjort det bedre. Utdanningsinstitusjonen tilbyr mye frihet. Studenter er nok Norges frieste gruppe, da de befinner seg i en svært åpen situasjon. Man rykkes løs fra familie og skolegang, men har ikke ennå rukket å bli tauet inn av bolig- og studielån, jobb og sjef og etablert familieliv, sier Aakvaag.

Selv om forventningspresset kan bli tungt, påpeker sosiologen at alternativet er mye verre.

– Å leve i et samfunn hvor det ikke er noe press om selvrealisering, er å leve i et

«Vi lever i skyggen av alt vi kunne gjort, men aldri får gjort»

Gunnar Aakvaag, postdoktor i sosiologi ved UiO.

samfunn som ikke gir deg mulighet til å leve det livet du selv vil og intet er verre for moderne mennesker enn det.

Sekstiåttene ga oss kollektiv frihet. Generasjon X brant for individuell frihet. Hva med dagens unge?

– Dere kan gjøre helt deres egen greie, og det er dere veldig opptatte av. Jeg mener dagens studenter er en frihetsorientert generasjon, men de er litt konturløse. De stiller opp, kommer på forelesning og er flinkiser. Selvrealiseringen er både deres byrde og deres

privilegium. Det blir interessant å se hva som blir deres kollektive prosjekt.

Overvåket av sjefen

Studenter er kanskje frie og franke, men en stor svakhet er vår manglende kjøpekraft. Økonomiske muligheter er en sentral forutsetning for friheten i dagens samfunn. I arbeidslivet går ett menneskes frihet på bekostning av det nestes.

– Det minst frie ved vår tilværelse er at vi må selge

arbeidskraften vår 47 uker i året. Det er en grunn til at vi kaller den tiden vi ikke er på jobb for fritid. Du blir instruert og overvåket på arbeidsplassen, sier Aakvag.

– Finnes det noen store trusler mot friheten vår?

– Den materielle levestandarden er tett forbundet med vår frihetsfølelse. En økologisk kollaps vil tvinge oss til å senke de standardene, og kanskje vil den true demokratiet. Ellers lever friheten ganske trygt.

Gunnar Aakvaag er aktuell med Frihet – et essay om å leve sitt eget liv på Universitetsforlaget.

Liberalisering av narkopolitikken – et bedre liv for hvem?

NARKOTIKAPOLITIKK

Edle Ravndal, professor, dr. philos, Senter for rus og avhengighetsforskning (SERAF) ved UiO

Heroinavhengige har vanskelige liv – men vil en liberalisering av narkotikalovgivning gjøre at de oppnår større aksept og får bedre livskvalitet? Stipendiat Ida Nafstad ved Institutt for kriminologi og rettsvitenskap ved UiO argumenterer for dette synet i et intervju i siste nummer av Universitas.

Hun foreslår løsninger som avkriminalisering av egen bruk og besittelse av narkotika og/eller regulering av bruk av narkotika på linje med andre avhengighetsskapende, legale rusmidler som alkohol og tobakk. Slike løsninger vil sannsynligvis redusere samfunnskostnader i form av utgifter på både kriminal- og sosialsektoren. Men vil livene til de det gjelder bli så mye bedre? Ofte blandes to nivåer sammen – det overordnede samfunnsmessige nivå med muligheter for reduserte kostnader – og kvaliteten på livene til de rusavhengige.

Nafstad viser til Nederland hvor opiatavhengige kan få tilbud om behandling med heroin – for mange symbolet på en mer human narkotikapolitik. Hun mener at dette er veien å gå også for Norge. Men har de heroinavhengige/rusavhengige så meget bedre liv her enn i Norge? Det er lite forskning som tyder på det. Derimot har Nederland i mange år hatt langt større utbredelse av bruk av illegale stoffer enn Norge.

Her i landet har nå de aller fleste, uansett alder og bruk av andre avhengighetsskapende rusmidler, tilgang på substitusjonsbehandling (metadon, subutex) gjennom et godt utbygd behandlingsapparat, populært kalt LAR (legemiddelassistert rehabilitering). At det skal være så mye bedre å måtte hente sin substitusjonsmedisin 2–3 ganger om dagen, som er en betingelse ved bruk av heroin som substitusjonsbehandling, enn toppen én gang per dag, eller noen få ganger i uka, som i LAR, er vanskelig å forstå.

En nylig publisert, norsk undersøkelse som har fulgt nærmere 500 rusmisbrukere over 10 år (1998–2009) gir oss viktige kunnskaper om livene til både heroinavhengige og andre rusavhengige. Utvalget er personlig intervjuet hele fire ganger i løpet av oppfølgingstiden. For mange er døde, men ikke flere

«Lite tyder på at avkriminalisering av bruk av illegale stoffer vil gi personene i vår undersøkelse så mye bedre livsvilkår»

enn i tilsvarende undersøkelser i andre europeiske land vi sammenligner oss med (også landene med «heroinutdeling»). Informantene beskriver ikke bare elendighet. Etter 10 år er nærmere halvparten begynt i LAR. De fleste er fornøyd med sin bosituasjon, rundt en tredjedel er i arbeid og flere lever i stabile parforhold. Men altfor mange

sliter fortsatt med psykiske problemer som virker negativt inn på både levekår og livskvalitet. Rusing, ved hjelp av både legale og illegale midler, i tillegg til substitusjonsmedikamentet, er ofte en måte å mestre hverdagen på. Lite tyder på at det er avkriminalisering av bruk av illegale stoffer, eller mindre strenge lovreguleringer mht. bruk av narkotika, som vil gi personene i vår undersøkelse så mye bedre livsvilkår. Slike anordninger kan muligens gi staten mer penger i kassa, men en skal være forsiktig med i for stor grad å bruke denne argumentasjonen til «rusbrukernes beste». Ønsker vi virkelig å bidra til at rusmisbrukere av illegale stoffer skal få bedre liv er det nok andre og langt mer omfattende og kostnadskrevende tiltak som bør iverksettes.

Send de beste til eliteuniversiteter

Staten bør fullfinansiere studieplasser i utlandet for de beste realfagsstudentene.

STUDIEFINANSIERING

Himanshu Gulati, formann i Fremskrittspartiets Ungdom (FpU)

I dag mangler Norge cirka 16 000 ingeniører. Mangelen har økt kraftig under den rødgrønne regjeringen, og kun litt over 3000 personer fullførte teknologi- eller ingeniørutdanning i 2011, lavere enn da regjeringen tok over.

Vi er avhengig av høykompetente individer for å fortsette olje- og gassventyret, men kanskje like viktig, for å ha noe å leve av etter oljealderen. Skal velstanden vår bestå, trenger vi personer med kompetanse og kunnskap innen viktige områder. Regjeringens handlingslammelse på feltet er derfor problematisk.

Fremskrittspartiet mener Norge må ha verdensledende stipendordninger og insentiver for realfagsstudenter og ingeniører om vi skal fortsette den store verdiskapningen i fremtiden. I vårt forslag til nytt partiprogram går derfor FrP inn for å fullfinansiere studieplasser på flere av verdens toppuniversiteter, slik som IVY-league universiteter, for noen titalls eller hundretalls av våre beste realfagsstudenter hvert år. FrP mener vi trenger en politikk hvor vi dyrker våre talenter, og hvor vi gir studenter insentiver og motiverer dem til å stå på og bli de beste innenfor sine felt.

Dette vil være en svært god investering for oss som nasjon. Vi er nødt til å ha verdens beste realfags- og ingeniørstipender om vi som et høykostland skal ha noe å leve av etter oljen, og vi må derfor belønne og dytte frem våre beste realfagsstudenter. Vi ønsker også at gjennomført doktorgrad skal innebære at studielån blir ettergitt.

Mange stiller spørsmål ved kostnadene ved å kjøpe plasser i utlandet, noe som er helt legitimt. Det finnes derimot flere selvstendige argumenter for en slik ordning, og det store spørsmålet er derfor om de andre partiene mener at det trengs å satses mer på høyere utdanning.

Flere steder er studieplasser billigere i utlandet enn i Norge. Blant annet har Dagsavisen skrevet om at en seksårig studieplass på et profesjonsstudium i odontologi koster nærmere 1,9 millioner kroner i Norge. I utlandet koster den samme studieplassen staten i underkant av 250.000 kroner.

Norge vil de neste årene få flere titalls tusen flere studenter. Vi blir bare flere og flere studenter, og å bygge nye studentplasser koster mye penger, spesielt med ganske full kapasitet på eksisterende universiteter. Selv om pengene bevilges, kan det ta lang tid før plassene er klare dersom nye bygg må bygges. Å fullfinansiere plasser for norske studenter i utlandet kan dermed være billigere, men kanskje viktigere, det gir flere plasser langt forttere. Om vi sender 100 norske studenter til utlandet, avtar presset på studentplasser i Norge ved at 100 personer får plasser på norske studier som de ellers ikke ville fått.

Fremskrittspartiet mener at norske studenter bør gis insentiver til å jobbe hardt og for å satse på toppnivå innenfor viktige studieretninger. Vi ønsker derfor handlingsfulle tiltak, og foreslår at våre beste realfagsstudenter får økt mulighet til å ta utdanninger på Harvard, Oxford og andre av verdens toppuniversiteter.

FOTO: CC FLICKR/EAGLESTEIN

OJLELETING

Tine Tång Engvik, nestleder Blindern SV

La olja ligge!

I forrige uke gikk Arbeiderpartiets programkomite inn for oljeboring utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja. At Ap nå går inn for å åpne disse skjøre områdene for oljeboring kommer ikke som noen overraskelse på oss. Trolig ei på så særlig mange andre heller.

Hvis det er noe vi i SV er stolte av etter åtte år i regjering, har det vært å holde vårt løfte om å holde oljeindustrien unna Lofoten, Vesterålen og Senja. Et krav vi aldri kommer til å gå tilbake på.

At områdene inneholder verdifulle ressurser er udisputabelt, men vi i SV setter fisk, sjøfugl, natur og klima foran oljeindustriens interesser. For hvilke områder er det egentlig snakk om? Jo, området hvor verdens største gjenværende torskebestand gyter, området hvor silda, steinbiten, blåkeveita og ueren gyter og beiter. Fiskerinasjonen Norge har et internasjonalt ansvar for å ta vare

på det biologiske mangfoldet i havet, og potensialet for å skape nye arbeidsplasser innen fiskeri og reiseliv er større enn å starte med oljeaktivitet i området. Beregninger fra olje- og energidepartementet viser at oljevirkosomhet i området bare vil kunne gi 400–1100 arbeidsplasser regionalt.

Skal vi nå klimamålene vi har satt oss må vi rett og slett la noe av olja bli liggende på havbunnen. Ap skal påminnes at oljenasjonen Norge også er en fiskeri- og kunnskapsnasjon.

Fornybar energiproduksjon og en mer bærekraftig og framtidsretta næringsutvikling kommer ikke av seg selv. Universitet, høyskoler og forskningssektoren spiller en nøkkelrolle i denne utviklinga. Men vi kan ikke kun bruke kunnskapen til å gjøre den forurensende industrien litt mer miljøvennlig eller kjøre på med en mislykket månelanding.

At Studentparlamentet ved UiO har fått oppmerksomhet for vedtak rettet mot oljeforskninga og den pengesterke industriens rolle har vist at det er mulig å tenke annerledes. I 2009 samlet Folkeaksjonen studenter til konserter og markeringer på campus. Vi vil, sammen med allierte miljøaktivister, politiske partier og ungdomspartier, jobbe for at dårlige ideer forblir begravd sammen med olja i Aps arkiver!

mellom
FAG

UNIVERSITAS' FEATUREMAGASIN

*Fysikeren Vilhelm Bjerknes står bak det som kan vise seg
å bli historiens viktigste oppdagelse.*

VÆRETS GANG

Vi selger oss billig for å få en fot innenfor arbeidsmarkedet. Internship-trenden trenger seg inn i Norge fra Europa og USA. Kjenn dine grenser, advarer skeptikere.

FANT VEIEN INN: Med internship i designstudioet Yokoland fikk Jørn Aagaard en fot innenfor bokdesign.

HOVEDSAKEN

tekst: Mia Caroline Bratz foto: Helle Gannestad

PRISEN FOR JOBBEN

– **Jeg er ikke** så opptatt av pengene, jeg synes det er viktigere å finne noe man liker å holde på med.

Freelance-designer Jørn Aagaard står midt på betonggulvet i et arkitektkontor på Fagerborg. Han leier arbeidsplass i et lite kjellerrom ned den smale vindeltrappa. Det føles mer produktivt enn å sitte med mac'en i fanget på sofaen hjemme, mener han. Her designes skateboard-magasinet Dank, som ligger i bunker oppetter veggen. Her brekkes tekst inn i bøker for Flamme Forlag. Her snekres kataloger og prosjekter sammen.

Men veien hit har ikke gått direkte fra studieplassen på Westerdals. En fersk grafisk designer må som regel gå utenom, via et internship.

Veien inn til jobbmarkedet er trang for en nyutdannet student. Det som kreves for å kunne ta de første vaklende steg inn, er et kjent konsept for mange studenter: tilby arbeidskraften din for en slikk og ingenting. Intern, praktikant eller trainee, kalles de nye

Jørn Aagaard

- **Alder:** 23
- **Utdanning:** Grafisk design, Westerdals
- **Internship:** 12 måneder i Yokoland designstudio
- **Jobber:** Freelance, Art Director i skateboard-magasinet Dank

lærlingene. Titlene er som regel ensbetydende: Studenter og nyutdannede fyller stillingene, og mottar en symbolsk sum – eller ingenting. De unge håpefulle befinner seg et sted mellom læreplass og ulønnet jobb.

I designbransjen blir stillingene som regel ikke utlyst. Søkerne kommer av seg selv. Aagaard fikk kontakt med designstudioet Yokoland gjennom en kompis. Han søkte NAV om støtte til arbeidspraksis, fikk Yokoland på glid, og opprettet sitt eget internship.

– Det er veldig logisk for designstudenter å se etter internship. Det kan være nøkkelen til å få jobb.

Konkurransen er tøff. Aagaard tror det at det er vanskelig å få jobb som grafisk designer – det er veldig mange om beinet.

Men han mener ikke at det er snakk om noe nødvendig onde. Internshipet har gitt ham opplæringen som trengs for å kunne jobbe med det han aller helst vil drive med.

– Jeg får erfaring og stiller sterkere på arbeidsmarkedet. Det er genialt, fastslår Aagaard.

Det er ikke alle som synes det er en «genial» idé at nyutdannede studenter må finne seg i å jobbe med dårligere premisser enn deres kollegaer.

«Å ansette unge nyutdannede uten normal lønn er å ikke ta ferdigutdannede på alvor»

Rune Bugten, rådgiver for LOs student- og elevmedlemskap

– Å ansette unge nyutdannede uten normal lønn er å ikke ta ferdigutdannede på alvor, sier Rune Bugten, rådgiver for LOs student og elevmedlemskap.

LO har ingen offisiell politikk på feltet, men Bugten mener det undergraver både

FISKER ERFARING: Ingeborg Tennes gis mye ansvar i Norges sjømatråd. Hun håper erfaringen kan bli en døråpner for fremtidig karriere.

utdanningsinstitusjonene og arbeidslivet for øvrig at unge blir satt til langvarige internships uten normal lønn.

– Lærestedene skal være kvalitetsstempel nok for arbeidstaker.

Likevel mener han at det er viktig å skille mellom rene opplæringstilbud, og det som er ment å erstatte ordinære jobber.

– Tilbud om å være praktikant kan være en unik mulighet til å tilegne kompetanse og erfaring. Men det er svært uheldig om det skulle utvikle seg en praksis hvor ungdom må arbeide lange dager nesten gratis i flere måneder før de kanskje kan få en fast jobb.

– *Må unge forvente å legge til side penger for å jobbe gratis etter endt utdanning?*

– Det må man verken forvente eller akseptere. Arbeidstaker har en utdanning, og det er bedriftens ansvar å sørge for opplæring.

Faren for at interns utnyttes, kan være større under arbeidsledighetskrisen i Europa, forteller Bugten. Han understreker at fagbevegelsen følger utviklingen nøye.

Ingeborg Tennes

- Alder: 23
- Utdanning: Bachelor i statsvitenskap, UiT
- Internship: 12 måneder i Kommunikasjonsavdelingen v/ Norges sjømatråd.

Internshipet ga Aagaard en månedslønn på snaue 10 000 kroner, hvorav NAV sprøytet inn 6000. Saksbehandler Liv ringte hver tredje måned og forsikret seg om at forholdene var som de skulle. Det lille designbyrået Yokoland fikk så å si gratis arbeidskraft, og Aagaard fikk en fot innenfor.

– Jeg kunne ikke vært foruten det jeg lærte som intern. Jeg tror det er sunt å prøve seg før man begynner å jobbe, sier Aagaard.

Fersk med blekk, papp og papir, lærte han ting han aldri lærte på Westerdals. Hvilke papirer og stoffer som reagerer i bokmål, for eksempel. Slike ting må prøves ut selv.

Kaffekokingen og assistentoppgavene ble gradvis faset ut.

– Jeg ble varmere i trøya etter hvert, og ble mindre og mindre assistent. I starten fløy jeg på butikken hele tiden. Etter en stund begynte jeg å spørre om de ikke kunne gjøre det selv.

– *Det var verdt det?*

– Det er verdt det, selv om arbeidet ikke genererte så mye penger. Det genererte mye annet.

«Man må tenke på det som en del av utdanninga, ellers blir man veldig oppgitt»

Jørn Aagaard, tidligere intern i Yokoland

Aagaard er allerede i snakk med et lite designstudio i New York om et nytt internship. Han vet ikke om det er gjennomførbart. Stillingen er ulønnet, og New York er dyrt.

– *I praksis må du betale for å jobbe?*

– Man må tenke på det som en del av utdanninga, ellers blir man veldig oppgitt. For det er jo paradoksalt at man kan betale for å få jobbe et sted.

ETTERTRAKTET: Liv Inger Gabrielsen har blitt kapret for internships av en rekke advokatkontorer. Nå jobber hun som intern i Justisdepartementet.

Grensen mellom genuin opplæring og gratis arbeidskraft kan være vanskelig å skjelne. Fenomenet *internships* er for lengst utbredt i USA og i flere europeiske land. Etterspørselen melkes så hardt at amerikanske studenter til og med betaler store summer for gode internships. På det profilerte «University of Dreams» kan elevene betale tusenvis av dollar for å få et internship over sommeren.

I Europa er internships blitt forskrevet som en av kurene mot den økonomiske krisen. For i det hele tatt å kunne stille på arbeidsmarkedet, må unge interns i disse dager brette klær i spanske klesbutikker, og bake brød i bakeriene i Portugal.

I Irland benyttet supermarkedkjeden Tesco seg av pågangen av desperate unge arbeidsledige, og opprettet like gjerne en mengde internships. Interns ble satt til å stable mat i hyllene for 50 euro i uken – mens de gikk på arbeidsledighetstrygd. Da Irish Times undersøkte saken forsikret kjeden om at de ikke brukte internships til å bøte på manglende kapasitet. Tesco mente tvert imot at de ga de gratisarbeidende uvurderlig erfaring i en «fast-moving, modern and innovative retail environment».

Kritikk av internship-fenomenet har haget i mange land: Firmaer og organisasjoner utnytter billig arbeidskraft; de unge er avhengige av et kontaktnettverk for å skaffe et godt internship; ingen vil egentlig jobbe gratis.

Mens forskere fra andre skandinaviske land er svært kritiske til ordningen, er bruken av

«Internships kan misbrukes til å skaffe billig arbeidskraft. Foreløpig er ikke dette hovedtendensen i Norge, men faren er der»

Torgeir Nyen, forsker i FAFO

internships tilsynelatende lite kontroversiell i Norge.

«Dessverre, dette har jeg ikke noe greie på», er en gjenganger blant forskere Universitas kontakter for eksperthjelp.

Ut fra responsen å dømme skulle man nesten tro at fenomenet var ikke-eksisterende her hjemme.

Vi oppsporer omsider FAFO-forsker Torgeir Nyen. Han er rask til å understreke at han selv ikke har noen tall, eller kjenner til særlig forskning på temaet i Norge.

Likevel mener han det kan være et problem at arbeidsgiver har lite formelt ansvar overfor praktikanten.

– Internships kan misbrukes til å skaffe billig arbeidskraft. Foreløpig er ikke dette hovedtendensen i Norge, men faren er der, sier Nyen.

Han påpeker at det kan bli en krevende oppgave for nyutdannede med studielån å etablere seg hvis de må klare seg med en jobb uten fast inntekt.

– Ytterste konsekvens er at usikkerhet rundt ansettelsesforhold blir normen. Det kan være problematisk at disse forholdene blir mer utbredt i enkelte yrkesgrupper, sier han.

På den andre siden kan internships også være en glimrende sjanse til å prøve seg i arbeidslivet, mener Nyen.

– Det reduserer risiko for arbeidsgiver, og kan være en myk vei inn i arbeidslivet for mange. Praksisordninger kan bidra til å motbevise fordommer som arbeidsgivere har av enkelte søkergrupper.

Ingeborg Tennes sitter på toget fra Bergen til Oslo sammen med et knippe indonesiske journalister. Journalistene er i Norge på en pressereise om norsk fiske. Siste stopp er Mathallen i Oslo, før de skal sendes hjem med koffertene lastet med røkelaks.

Etter avsluttet bachelorgrad i statsvitenskap kom Tennes over en ett års praktikantstilling i Kommunikasjonsavdelin-

«Jeg er gitt en kjempemulighet som jeg vil vise at jeg fortjener»

Ingeborg Tennes, intern i Norges sjømatråd

gen i Norges sjømatråd. Hun er oppvokst i Lofoten, og syntes var naturlig å søke internship i fiskerieringen.

– Jeg har sett at det er blitt mer og mer vanlig de siste årene å være praktikant, men jeg har ikke følt noe press på at det er noe jeg må gjøre. Jeg har troen på den måten å lære på; det er lurt å skaffe seg erfaringer.

Praktikantlønnen ligger litt over det hun får i studielån, men Tennes er blitt kastet rett inn i arbeidsoppgavene. Det er

«Jeg kan være åpen for flere, men helst et internship over lengre tid. Jeg er litt lei av å være hun som forsvinner etter fem uker»

Inger Liv Gabrielsen, intern i Lovavdelingen i Justisdepartementet

meningen at de fem praktikantene i Norges sjømatråd skal fungere på samme måte som faste ansatte. De tildeles mye ansvar.

– Burde du ikke hatt vanlig lønn?

– De fleste stillingene besettes av folk som har mer erfaring og utdanning enn meg. Jeg ser på internship-ordningen som en vinn-vinn situasjon. Jeg er gitt en kjempemulighet som jeg vil vise at jeg fortjener.

Sjømatrådet opplevde i år et rekordår i antall søkere til praktikantplassene. Mange deler Tennes' holdning til internships; de ser det som en investering i framtidig karriere. Tennes er ikke i tvil om at hun får erfaringer hun aldri kunne fått på lesesalen.

– Her får jeg spørsmål på direkten. Det er ikke sånn i arbeidslivet at du vet hva du skal bli testet i seks måneder i forveien – slik vi gjør på studiet.

Som praktikant har hun aldri blitt bedt om å koke kaffe, eller gå ærend. Arbeidsdagen består av en lang rekke foredrag og rapporter, nye prosjekter, telefoner på engelsk, besøk fra utlandet. I Bergen overtok hun ansvaret for de indonesiske journalistene, og nå skal hun sørge for at alt det praktiske går som smurt i siste etappe på Mathallen.

Tennes kunne gjerne tenkt seg å være praktikant igjen, helst i utlandet. Hun har ikke noen problemer med å legge til side penger til det.

– Jeg ser på det som en god investering, sier hun.

Inger Liv Gabrielsen

- Alder: 26
- Utdanning: Går 2. semester i 4. studieår på juss, UiO. Har bachelorgrad i samfunnsgeografi ved UiO
- Internship: Lovavdelingen i Justisdepartementet, Den norske delegasjonen til Europarådet i Strasbourg, Kommuneadvokaten i Oslo, og advokatkontorene Haavind og Steenstrup Stordrange.

Kritikere mener internships skaper et klaseskille mellom unge som har råd til å jobbe for en symbolsk sum, og de som ikke har det.

Men der studenter fra humaniora og kreative bransjer kjemper om å arbeide mot lite betaling, er ikke ordningen like utakknemlig i alle fagfelt.

På jussen kjemper advokatkontorene om å kapre de beste hodene. Konkurransen gir gode vilkår for studenter som ønsker å få et glimt av en potensiell fremtidig arbeidsplass. *Trainees*, som de kalles her, sluses inn i advokatfirmaene for fem uker av gangen gjennom semestrene. Firmaene er ivrige på å vise seg frem for toppsjiktet av studentene, og de beste resirkuleres gjerne i flere ulike stillinger. Traineeene lønnes som regel godt.

Liv Inger Gabrielsen avslutter i disse dager sin femte trainee-stilling i Lovavdelingen i Justisdepartementet. Hun har eget kontor vendt ut mot Akerselva i de rolige, nyoppussede omgivelsene i Nydalen.

– Jeg skjønnte da jeg startet på jusstudiet at dette var en ganske lukrativ ordning. Skulle de virkelig lønne meg for å sitte her? tenkte jeg. Det er jo ganske gunstig, ler hun.

Gabrielsen tror det er en fordel å ha vært trainee ved siden av studiene, ettersom flere og flere velger det samme. Hun gjorde det likevel mest for få stikke nesen ut av lesesalen.

– Jeg fikk den første stillingen før jeg begynte å tenke på at det var noe jeg måtte. Jeg ville egentlig bare ha en avveksling fra livet

på lesesalen. Livet som juss-student kan bli ganske monotont.

Hun er som regel blitt møtt med skreddersydde traineeopplegg på advokatkontorer. Her står praktikantenes læring og trivsel i fokus, og de unge traineene får utdelt faddere som de kan støtte seg på. Blant de ansatte sitter det et stykke inne å be de aspirerende juristene om praktiske ting.

– Jeg ble sendt til Byfogden en gang med et dokument som måtte leveres den samme dagen. Hun som ga den til meg, unnskyldte seg veldig. Jeg syntes jo egentlig det bare var deilig å gå en tur.

Gabrielsen har gjennomsnittlig hatt en timelønn på 170 kroner som trainee, og mener at det er lønnen som gjør det verdt å jobbe litt hardere for å holde tritt med studiene. Hun er likevel ikke fremmed for å jobbe frivillig så lenge det er en jobb hun brenner for.

– Det jeg gjør her på lovavdelingen, kunne jeg gjort gratis. Det er kjempespennende. Det er ikke så mange praktikanter her, og stillingen er litt vanskelig å få.

Etter sommeren venter nye fem uker som trainee i advokatfirmaet Kluge. Etter det vil hun sette et punktum for livet som trainee. Tror hun.

– Jeg kan være åpen for flere, men helst et internship over lengre tid. Jeg er litt lei av å være hun som forsvinner etter fem uker.

PORTRETTE

tekst: Astrid Karstensen foto: Helle Gannestad

For å bli professor trosset hun både UD, foreldrene og øyesykdommen – som stadig truer med å gjøre henne blind. Hilde Henriksen Waage lever av å gjøre folk forbanna.

LAR HUNDENE BJEFFE

– **Og si til** han redaktøren din at han vær så god har å lese boka mi!

formaner historieprofessor Hilde Henriksen Waage idet hun skyfler Dag og Tid-journalisten ut av kontoret. Bokhylla på veggen er full av fargesorterte permer i gult, rødt og grønt (struktur, ikke jåleri!). Waage selv er kledd i knallrøde jeans, stripe genser og skinnjakke.

– Etter dere kommer Al Jazeera, helt fra Qatar, hoier hun, mens hun traver bortover gangen i Niels Treschows hus, på jakt etter tekopper og vannglass.

Waage er blant Norges hyppigst brukte Midtøsten-eksperter, og har gjort seg bemerket gjennom forskning på historien til konflikten om Israel, både ved Universitet i Oslo (UiO) og ved Institutt for fredsforskning (PRIO). I 2007 ble hun utnevnt til professor i historie ved UiO. Med spesialfelt innen et av samtidens mest brennbare politiske spørsmål blir det ikke mye tid til å støve ned i noe elfenbenstårn på øvre Blindern.

– Alt jeg gjør og alt jeg skriver, lager bråk – hver eneste gang, konstaterer Waage.

– *Er du litt kranglete?*

– Mitt spesialfelt er jo Israel – et utenriks-politisk spørsmål som fra 1948 og framover nærmest ble som et religiøst trosspørsmål for mange mennesker. Det er altså ikke jeg som er grunnen til at det blir bråk, sier hun, men tar seg i det:

– Eller, det er kanskje litt det etter hvert også. Men altså, jeg er ikke på noens lag!

I 1987, like før jul, smeller det for første gang. Waage er 27 år, en vanlig student – en forsiktig og «flink» jente, opptatt av å skrive en god hovedfagsoppgave i historie.

Tema for oppgaven er Norges rolle i opprettelsen av staten Israel. Under arbeidet har hun fått tilgang til UDs arkiver, fordi ingen tror det er noe kontroversielt å finne. Men Waage finner en bombe.

Norske embetsmenn forsøkte i 1948 å overstyre regjeringens avgjørelse om å stemme for opprettelsen av Israel. Dager etter at oppgaven er levert, ringer UD og innkaller Waage til et krisemøte.

– Jeg troppet opp uten å ane hva det dreide seg om. En mann – senere utenriksminister Knut Vollebæk, skulle det vise seg – tok meg til side og hvisket: «Dette kommer til å bli fryktelig for deg. Hold kjeft, så skal jeg prøve å redde deg etterpå».

På et møterom ventet flere representanter for statsmakten.

– De skreik og truet med å saksøke meg for æreskrenkelser og injurier hvis jeg ikke trakk tilbake det jeg hadde skrevet. Jeg fortalte dem at jeg ikke skrev for å tekkes UD. Jeg hadde deres egne dokumenter som bevis på at det jeg skrev var sant.

Det endte med at Waages hovedfagsopp-

gave, som den eneste i Norge, ble hemmeligstempelt. Den ble først frigitt over tjue år senere.

Waage unnskylder seg og finner fram en matpakke. Hun gomler en brøds_kive med leverpostei og sylteagurk mens hun snakker. Det klirrer i armbånd og øredobber. På den tiden var det «ingen» damer på hovedfag i nyere internasjonal historie. Hun påstår at hun fortsatt ikke vet hvorfor hun fikk innpass blant guttene på kullet.

– Jeg har tenkt mange ganger at jeg var veldig annerledes fra dem. Jeg har nok en direkte og rett frem måte å være på. Jeg spiller ikke skuespill. De var mer akademiske og intellektuelle. Allikevel gled jeg inn.

Egentlig var det jurist Waage ville bli, men foreldrene mente det ikke var noe for en dame – for hvordan skulle juristyrket la seg kombinere med mann og barn?

– Jeg angret til dags dato på at jeg ikke stod opp mot dem. Jeg ville nok blitt en god jurist, tror Waage.

I stedet begynte hun på lærerskolen som 18-åring. Da hun var 19, fikk hun sjokkerende nyheter. Hun led av øyesykdom. Legen anslo at hun hadde et halvt år igjen som seende.

– Det føltes som om hele verden raste sammen. Men etter å ha summa meg noen dager, bestemte jeg meg for å fortsette på lærerskolen så lenge det gikk. Jeg ville ikke slutte, lære meg blindeskrift – som legen rådet meg til – og vente på at synet skulle ryke.

Waage fullførte lærerskolen før hun tok til på hovedfag i historie. Heldigvis gikk aldri legens dystre spådommer i oppfyllelse. For å holde sykdommen i sjakk har Waage fått transplantert hornhinner fire ganger. Øyesykdommen vil hun måtte kjempe mot resten av livet.

– Jeg har i perioder vært veldig svaksynt, men ikke så mye at jeg ikke kunne fortsette med yrket mitt. Jeg syns stort sett selv at jeg ser helt bra – det gjør jeg jo ikke, men det er det synet jeg er vant til å ha. Det går fint an å bli professor på ett øye.

– *Er du redd for å bli blind?*

– Eh ... Nei. Ingen av oss vet hva som skjer, vi kan ikke leve sånn, med å tenke: Hva om det eller det skjer? Men jeg tenker nok mer på at jeg er veldig glad for at jeg ser, enn andre gjør.

Helst vil hun slippe å snakke om sykdom. Det har liksom ikke noe med saken å gjøre. Allikevel må Waage medgi at måten hun har taklet motgangen på kanskje kan si noe om henne.

– Du vet hva navnet mitt betyr? Hilde betyr stridsmøy, altså kvinnelig kriger. Det er jo et veldig passende navn...

–... kanskje, legger hun fort til.

Født av lærerforeldre, i et «borgerlig, kris-

telig middelklassehjem» i Drammen, var Waage et fysisk forsiktig barn. Hun likte ikke å bli blaut på beina og ble lett lei seg. Mens søsteren og kusinene sprang rundt i skogen, satt hun heller hjemme og broderte.

– Jeg var et sjenert og tilbakeholdent barn som hatet rampelyset – selv om ingen i dag tror meg når jeg sier det.

Det var under oppveksten i Drammen at frøet til interessen for Israel ble sådd, selv om det ikke skulle vise seg før mange år senere. Waages kristne foreldre så på jødene som Guds utvalgte folk. Deres nærmeste vennepar var derimot sosialister og Palestina-venner.

– Fra jeg var liten husker jeg uhemma, glø-dende diskusjoner om Israel. Diskusjonen ble gjerne høylytt, og jeg husker at min søster og jeg til og med ble sendt fra bordet. Det fikk meg til å lure på hva som var galt med dette landet, som gjorde at foreldrene mine og deres venner ikke engang kunne snakke normalt sammen?

Waage er ofte blitt beskyldt for å være Israel-fiendtlig. Kritikken mot forskningsarbeidene har naturlig nok også kommet fra hennes egne.

– Min forskning har ikke falt i god jord hos min mor – overhodet. Hun mener jeg er altfor kritisk til staten som hun ukritisk støtter.

Problemet er, ifølge Waage, at kristen-folket ser på Israel som et trosspørsmål – som Guds vilje.

– Og man kan ikke legge sammen brøker som ikke har samme nevner. Jeg jobber med politikk, mens de snakker om tro og følelser. Det lar seg ikke forene i det hele tatt, forklarer hun.

De som lar seg provosere, forklarer hun, må fortelle hva det er hun har skrevet som de mener er feil. Så lenge de ikke er villige til det, men bare blir sinte, så får de bare være det: sinte.

– Dette gjelder samme hvem som er uenig med meg – om det er min mor eller Thorbjørn Jagland. Jeg har samme tilnærming til begge to.

Da Israel gikk inn i Vestbredden rundt 2002 var Waage på TV hver uke, opptil flere ganger i uka. Hun tror at TV-mediet har en voldsom gjennomslagskraft i brennbare saker. De som blir rasende på henne, er «Israels ihuga venner», som hun kaller dem. De finnes gjerne i kristne miljøer på Sør- og Vestlandet.

En gang ble hun forsøkt angrepet med en glassflaske på gaten. En annen gang gikk en rasende student «bananas» og skjelte henne ut mens hun satt på en restaurant og spiste pizza med familien sin.

– Den gangen i 2002 fikk jeg mange draps-trusler. De ringte hjem og snakket med barna mine, mannen min – hvem de enn fikk tak i. *Sånn* er det å jobbe med dette. Folk blir rasende på meg – og vil gjer-▶▶

Hilde Henriksen Waage

- Født i Drammen i 1959
- Professor i historie ved Universitetet i Oslo, med Midtøsten som spesialfelt
- Kontroversiell for sin Israel-kritikk
- Gift med Geir, har tre barn

«Jeg jobber med politikk, mens de snakker om tro og følelser. Det lar seg ikke forene i det hele tatt»

OMSVERMET: Jobben som Midtøsten-forsker har gjort Hilde Henriksen Waage til en forhatt person i enkelte Israel-vennlige kretser. På lanseringen til boka *Konflikt og stormaktspolitikk i Midtøsten* på PRIO var det flest beundrere.

«Jeg kan ikke noe for at jeg er født ekstremt strukturert og anti-impulsiv»

ne at jeg skal dø og brenne i helvete, sier hun i en tone som grenser mellom oppgitthet og likegyldighet.

– Familien min er vokst opp med bråket.

– Blir du ikke redd?

– Jeg husker jeg for noen år siden deltok på *Redaksjon EN* på NRK, og fikk det samme spørsmålet. Mitt svar da – og det står enda – er: Nei, jeg blir ikke redd, jeg blir bare fryktelig provosert. Provosert over at jeg, som forsker og som professor, ikke skal få gjøre jobben min uten å motta trusler, sier hun.

Waage ser på det som sitt ansvar å forklare publikum hvorfor det er krig og konflikt i denne regionen, og hvorfor det går så galt.

Waages rykende ferske bok *Konflikt og stormaktspolitikk i Midtøsten* er tenkt som en innføring i Midtøstens nyere historie. Boka favner bredere – både med tanke på tema og målgruppe – enn de tidligere utgivelsene hennes. Under boklanseringen i PRIOs lokaler blir nordmenns Midtøsten-interesse igjen demonstrert.

– 120 påmeldte. Herregud, hvisker Waage, før en bekjent drar henne i armen og forlanger å få boka signert.

Lanseringer på PRIO pleier å slite med å samle 30 personer.

Det er ikke rart at de som er uenige lar seg provosere. Under lanseringen holder Waage foredrag om president Obama og USAs rolle i Israel. Det ligger ikke et snev av ydmykhet i framføringen: Waage tror ikke, hun vet. Hun snakker stakkato, ikke fortellende, men konstaterende. Hun forklarer at hun tilstreber å snakke med så tydelige setninger som mulig: Budskapet skal ikke være til å misforstå.

– Hadde jeg snakka mer ullent og uklart hadde det sikkert gått bedre.

Hun mener at altfor mange gjør det.

– Det burde være et mål for norske akademikere å presentere sine forskningsfunn klart og tydelig slik at alle skjønner hva det er vi holder på med. Det er ingen vits å drive forskning for skrivebordskuffen og «menigheten» her – som er andre akademikere.

– Kunne du iblant ønske du heller var en grå, kjedelig professor?

– Nei. Det er et privilegium å jobbe med noe

som interesserer så mange. Men noen ganger – når jeg har havnet i skikkelig store konflikter, der jeg har tråkket både regjeringen, utenriksdepartementet og arbeiderpartiet på tærne på én gang – kan det bli litt heftig, innrømmer hun.

Hun ser på en historiker – som seg selv – som en kriminaletterforsker, en som reiser rundt og nøster i mysterier.

– Jeg leter og leter. En gang reiste jeg fra Oslo til London, til Jerusalem og så til Los Angeles for å finne en gammel dagbok jeg skulle ha tak i.

– Hvordan er det å reise alene i Midtøsten som kvinne?

– Det er det mange som lur på. Men ingen stiller meg spørsmålet om hvordan det er når jeg reiser alene på jobb til storbyer i USA – til Los Angeles for eksempel – og er ikke det farlig, da, med all kriminaliteten? Det er mye farligere enn å være i Midtøsten.

Selv om «ingen» blonde kvinner flyr rundt i Midtøsten alene, forteller Waage at det alltid har gått veldig bra.

– Arabere allment er veldig hjertelige og hyggelige. Jeg har ikke opplevd noen ekle episoder – bortsett fra når jeg er i områder med krig.

Jobbreiser til eksotiske steder har vist seg å være svært forenelig med familieferier. I fellesferien følger ektemannen og barna ofte med på reisene.

– Jeg har sittet og gravd og gravd i dokumenter, mens familien har sett på verden og livet som jeg får se lite av. Men jeg er sammen med dem om kvelden.

Den solbrune huden skyldes ikke hverken hang til strandliv eller solariumsbesøk. Waage har en sjelden immunsviktsykdom som gjør Norge til en dårlig base i vintermånedene. Klimaet blir for tøft.

– Jeg må tilbringe store deler av vinteren i «helseasyl» på Gran Canaria. Det er en deilig drippakke jeg har fått, oppsummerer hun.

– Men jeg ser lyst på livet.

En vag heshet trenger iblant gjennom stemmen. Ellers er det ingenting ved Hilde Henriksen Waage som bærer bud om skrantende helse. Snarere tvert imot. Hun er heller spretten.

– Jeg har aldri vært så produktiv som etter at jeg ble syk, kanskje fordi jeg kan gjøre noe meningsfylt når jeg ikke kan gjøre noe annet. Så da sitter jeg der, i pysj og ullteppe, ved PC-en, og forsker, forteller hun.

– Hvordan jeg er når jeg er hjemme? Du, det er det innmari mange som erter meg for. Jeg kan ikke noe for at jeg er født ekstremt strukturert og anti-impulsiv. Ektemannen min er også en sånn type, heldigvis. Jeg kunne ikke vært gift med noen med dårlig impulskontroll.

Det var blant speidertelt og tenåringer at Waage traff sin store kjærlighet allerede som 15-åring. Hun har fortsatt ingen planer om å bytte ham ut. Det er samarbeidet mellom dem som har vært nøkkelen til ambisiøse karrierer for dem begge.

– Veldig mange kvinner syns at professoryrket er en for krevende vei – et for krevende liv – i kombinasjon med barn.

For det har ikke skortet på plikter. Waage fikk sitt første barn da hun gikk på hovedfag, og siden to til mens hun gikk på doktorgrad.

– Det har vært et stort poeng for oss å prøve å ikke bli så innmari slitne, prøve å få hverdagen til å gå veldig smertefritt – få prosjekt Henriksen Waage til å gå rundt.

En ekstrem indre motivasjon og driv, fortsatt intakt etter 30 år, skal tildeles sin del av æren for at kabalen har gått opp. Både kvelder og høytider har lidd underveis.

– Jeg har aldri ferie, i hvert fall knapt. Allikevel sier barna at de har foreldre som har vært med på alt.

– Er det vanskelig å stole på seg selv iblant?

– Inne i meg er jeg jo den største tvileren av alle. Både da jeg fikk kjeft av UD som 28-åring og senere i forskerkarrieren, har jeg vært langt fra selvsikker. Men jeg har jobbet utrolig hardt og mye med prosjektene, rådført meg med tunge forskere og fører belegg for det jeg gjør, sier Waage.

– Min far lærte meg et uttrykk, visstnok et omskrevet arabisk ordtak: «La hundene bjeffe, gå du din egen vei». Det ligger nok mye av meg i det sitatet.

«LIVET ER INGEN ROMAN

BOKHYLLA

tekst: Ingrid Eidsheim Daae

Hans Olav Brenner synest det er forbløffande få av bøkene han har lese som verkeleg har brent seg fast.

Hans Olav Brenner, programleder

- Har studert statsvitenskap og religionshistorie
- Ledet blant annet Bokprogrammet og Brenner på NRK
- Debuterte som filmskuespiller i Oslo 31. august

Mircea Eliade Det hellige og det profane (1957)

Dette er frå avdeling for smalt, ei bok frå mitt havarerte studium i religionshistorie. Eg har studert mykje fag, men aldri fullført nokon master. Boka til rumenske Eliade er ei innføring i moderne religionsvitskap og eit forsøk på etablera eit fagfelt. Ho tek føre seg måten mennesket skil mellom heilage og profane ting på, kva er det til dømes som gjer at ein får ei spesiell kjensle av å gå inn på ein kyrkjegard? Eg hugsar at slikt opptok meg. Sjølv har eg ikkje noko avklart forhold til religion. Eg er nok meir ateist enn truande, men eg kjenner meg ikkje klar for ein endeleg konklusjon.

Torgny Lindgren Erindringer (2010)

Torgny Lindgren er ein skruer frå Västerbotten i Norrland, som sit i Svenska akademien og er med på å dela ut nobelprisen i litteratur. Boka kan lesast som ein protest mot mykje sjølvbiografisk litteratur som har kome ut i det siste, og som framstiller forfattarane sine liv som romanar der alt heng saman og det finst ein raud tråd. Lindgren meiner at livet ikkje er nokon roman, men mange små noveller, og at minnet er sveikefullt. Eg sluttar meg til verdssynet hans.

J.M. Coetzee Disgrace (Vanære, 1999)

Coetzee er ein sør-afrikansk forfattar og vann nobelprisen i litteratur for denne boka. Det er mellom anna ein universitetsroman om ein eldre professor og ein yngre student, og handlinga finn stad i Sør-Afrika post-apartheid. Det personlege og landet si ære er vevd saman i ein ekstremt velkomponert roman. Det er ei av dei beste bøkene eg har lese, så mykje meir er det ikkje å seia.

Stina Wirsén Hvem blør? (2006)

Dette er ei livsfasebok, eg har nett vorte far. Stina Wirsén er ein svensk illustratør som har laga ein heil serie med «Hvem»-bøker som får ein til å tenkja mykje. Ho er tolerant overfor born sine kjensler, og viser at det går an å halda på sjølvrespekten sjølv om ein gjer dumme ting. Sonen min følgjer ikkje så veldig med enno, men me les litt for han kvar dag.

Olaf Bull Dikt i utvalg (1950)

Dette er eit litt tilbakelagt stadium for meg, det skal mykje til for at eg set meg ned med Olaf Bull no. Men som ung student var eg nok mottakeleg for sterke kjensler og plutslege oppvakningar. Det var nokon som sa at «Metope» er det beste diktet som er laga på norsk, og eg gjekk skikkeleg inn i det. Eg var nok ikkje så god i diktanalyse, men er glad i poesi og kan framleis mange dikt utanåt. Verselinjene held fram med å resonere, og så kjem ein på dei i situasjonar ein hamnar i.

Dag Solstad Genanse og verdighet (1994)

Denne las eg i første klasse på vidaregåande. Eg kom til å seia det til nokon, og då vart eg heitande Dag Solstad i fleire månader. Saman med bøker av Bjørneboe og Hamsun var Genanse og verdighet del av mi litterære oppvakning. Ein kompis, Pål, var oppteken av at me skulle lesa dei same bøkene samstundes og snakka om dei. Han var meir disiplinert enn meg, og eg sleit litt med å koma i hamn med lesinga før kollokviene våre, men eg forstod at det gjekk an å diskutera bøker.

Vær og vind er vanskelig å forutsi, men desto viktigere å måle presist. Dette er historien om faget som skaper orden i det atmosfæriske kaoset.

REPORTASJEN

tekst: Agnes Klem foto: Hans Dalane-Hval og Ketil Blom

HIMMELHÅNDVERK

– **Jeg har 30** sekunder på meg til å melde været.

Kristian Gislefoss har tatt på seg findresen og styla håret. Han har morgenvakta hos NRK, og nå er det ikke lenge til han skal iilden i det lille nyhetsstudioet på Marienlyst. Gislefoss fremstår som en nøktern fyr, men det kiler litt ekstra i magen når han skal på TV.

– Hvis jeg gjør en skikkelig tabbe så ser jo alle det.

– Du ser fryktelig alvorlig ut på TV-skjermen, ja?

Gislefoss smiler blygt, noe han gjør forbausende ofte sammenlignet med TV-versjonen av seg selv.

– Under sending er jeg litt sånn som

«Har du noe nytt å melde?»

NRKs nyhetsanker spør statsmeteorolog Kristian Gislefoss

Northug; jeg kommer inn i en egen boble og glemmer helt å smile. Det er derfor jeg ser litt alvorlig ut.

Gislefoss' jobb er å tolke værkartene som flyter rundt på skjermene hans. Data sildrer inn fra meteorologisk institutt på Blindern, og Kristian tar de teknologiske fargestiftene i bruk for å plote inn endringene på værkartet som vises på TV. Ett tastetrykk, og Oslo har plutselig gått fra symbolet med en sjenert sol bak en lys skydott, til mørk sky og nedbør ut av en annen verden.

Nyhetene skal på lufta og Kristian farter inn i studioet med et av NRKs kjente alvorsfjes. – Over til deg, Kristian. Har du noe

nytt å melde? Nyhetsankeret gir ordet til Gislefoss, som legger av gårde i et voldsomt tempo. Det er over på et blunk, og det hele foregår uten manus. Ikke noe problem, ifølge ham selv.

– På Spitsbergen blir det pent. Det husker jeg. Jeg må se rett i kameraet når jeg blir introdusert. Så drar jeg over Nord-Norge, frisk bris på kysten, litt snø i nord ellers opphold.

Han forklarer oss nedover kartet. Snø over 600 meter, lokale variasjoner, regn i indre strøk, opp mot stiv kuling på kysten. Gislefoss veksler elegant mellom kartene med en knøttliten fjernkontroll som han gjemmer i hånda mens han forklarer.

SØR FOR STADT: – Folk har blitt vant til våre standarduttrykk, det nytter ikke å endre på det nå. Meldingen kunne nok vært mer folkelig, men da hadde jeg fremdeles vært i Nordland når tida var ute, sier Kristian Gislefoss, etter å ha fosset igjennom værmeldingen.

Alle statsmeteorologene har studert i mange herrens år før de slipper til på TV-skjermen, og Gislefoss har selv det som i dag tilsvarende en mastergrad, fra UiO. For å jobbe i NRK måtte han i tillegg på audition.

– Det var nesten som *Idol*, sier Gislefoss, tydelig fornøyd med at det var han som stakk av med jobben.

Det er ikke som på TV2, hvor værdamene bare presenterer data andre har regnet seg fram til.

– Værvarsling er meteorologi i praksis. Med utdannelsen i bunn har vi forståelsen bak det vi ser, uten nødvendigvis å bruke avanserte ligninger for å komme fram til det. Da er du godt skodd for å forstå hva som skjer i atmosfæren.

At været er viktig, har det aldri vært noen tvil om. Været er det første du snakker med en fremmed om, det første du tenker på når du ser ut av vinduet om morgenen. Klisjéer er til for en grunn, og været er en av klassikerne. Det ikke alle vet, er at vi kan takke en nordmann for at vi er i stand til å forutse om det blir støvel- eller joggeskovvær i morgen.

– Det var det en nordmann som fant ut hvordan vi kunne melde været, ja.

Anton Eliassen, direktør på meteorolo-

gisk institutt (MET), titter bedagelig opp på forfamsede Universitas-fjes.

Den aldrende mannen sitter i sofaen i hjørnet på et kontor som er merkelig mørklagt, med lokal tåke og fare for støv. Eliassen er en ringrev – hans far var direktør før ham – og han har sett glansdagene i norsk meteorologi på nært hold.

– Vilhelm Bjerknes forsto på slutten av 1800-tallet hvordan lavtrykk oppsto. Han forsto hvordan man kunne melde været.

Direktøren kan dette på rams. Han forteller til glupske ører om Bjerknes som var professor i mekanikk og matematisk fysikk, og kjent som den moderne meteorologiens far. I 1902 publiserte han verket *Vorlesungen über hydrodynamische Fernkräfte nach C. A. Bjerknes' Theorie*, hvor han lanserte to sirkulasjonssetninger – hjelpemidler til å forstå bevegelsene i luft og hav.

Bjerknes holdt et foredrag i Washington DC i 1905, hvor han angrep uforutsigbarheten knyttet til været. Foredraget imponerte Carnegie-instituttet i så stor grad at de ga ham to vitenskapelige assistenter og støtte til forskning resten av livet.

– Hva var det han fant ut som revolusjonerte værværvarslingen?

PIONÉR: Kanskje var det her, i Jotunheimen i 1896, at Vilhelm Bjerknes gjorde observasjoner som senere skulle danne den såkalte Bjerknes' lov. En lov om værværvarsling som siden den gang uttrykker grunnlaget for alle metoder for varsling av været.

FOTO: ALFRED JØRGEN BRYN/UNIVERSITETSHISTORISK FOTOBASE

– Ved hjelp av ligninger – altså klassisk fysikk – skjønte han hvordan oppdagelsen av hvordan lavtrykk skapes kunne brukes til å forutse været. Han viste at værværvarsling er klassisk fysikk anvendt på gass rundt en roterende klode, og begynte å samle observasjoner i værkart.

Bjerknes' oppdagelser gikk som gjetord i meteorologimiljøet. Han ble tilbudt om å opprette et eget geofysisk institutt i Leipzig, som skulle forske på været etter hans retningslinjer. Da han kom hjem til moderlandet la Bjerknes og forskningsgruppa hans grunnlaget for Bergensskolen – en skole for meteorologiske modeller som senere har blitt tatt i bruk over hele verden. Fra 1927 var Bjerknes professor i Oslo, derav huset som bærer hans navn et steinkast unna Bunnpris.

– Det er i grunn rart at et lite land som Norge har spilt en så stor rolle i dette her, sier Eliassen tenksomt mens historieløsheten siger inn over oss.

Ettersom årene gikk, ble ►►

ENTRENINGSSAK: Statsmeteorologene på Meteorologisk institutt sitter og tolker værkart og satellittbilder for å finne ut av hva slags vær vi får i morgen.

teknologien og modellene mer avanserte. Eliassen forteller om norske meteorologer som ble headhuntet til USA for å utvikle store regnemaskiner, og om de amerikanske forskerne som helst ville til lille Norge da de hadde forskningspermisjon – for å jobbe med de store gutta: 50- og 60-tallet var meteorologiens glansdager.

Men så kom 70-tallet. Satt på spissen, kan vi si at tiåret velta om på meteorologiens verdensbilde. To store, klamme ord kom i sentrum for samfunnets oppmerksomhet: menneskeskapte klimaendringer – værvarslingsens illevarslende fetter. Eystein Jansen, klimahistoriker på Bjerknessenteret ved Universitetet i Bergen, kan fortelle at det var modellene fra værvarslingen som la grunnlaget for gjenombruddet.

– Klimaforskningen bruker mange av de samme ligningene, og det er den samme måten å tenke på. Utviklingen av databaserte værvarsler var helt klart en forutsetning for å kunne beregne virkningen av kli-

magassene, sier han på telefon fra Norges nedbørshovedstad.

– Det var i denne perioden det ble utviklet mer realistiske modeller for å beregne strålingseffekten av klimagasser.

Forskerne så at CO₂-innholdet i atmosfæren var i ferd med å øke mer enn naturlige svingninger tilsa, og at CO₂-utslippene nede på jorda kunne bli et problem. USA gikk i bresjen for å utvikle mer presise klimamodeller, og forskere begynte å advare at det bar galt av sted.

– James Hansen fra NASA var én av de første som gjorde disse studiene og i et berømt innlegg til Kongressen i USA i 1988 advarte han mot menneskeskapte klimaendringer, sier Jansen.

Forskningen har bekreftet viktigheten av klimaproblemene hele siden men det tok tid å bevise at menneskene setter tydelige fotspor i klimaendringene fordi det også er naturlige svingninger i klimaet.

Forskerne ble hørt, og FNs klimapanel IPCC ble opprettet i 1988. Så kom verdens-

«Kineserne vil ha øl i kjøleskapet og bil i garasjen, og har masse kull de kan brenne»

Anton Eliassen, direktør på Mseteorologisk institutt

toppmøtet om miljø i Rio, da Brundtland-kommisjonen la fram sin rapport, klimaforhandlingene ble startet opp, og derfra kjenner vi den kronglete og trege historien.

– Mange ting er usikkert. Spørsmål om hvor følsomt klimasystemet er for klimagasser, hvor god tid vi har og hvor mye utslipp vi kan ha hvis målet er å stabilisere temperaturstigningen. Det er også usikkert hvordan nedbør og hetebølger vil opptre, og om hvor vi kan vente mye ekstremvær. Vi trenger mer forskning for å kunne forberede oss og vite hvor lang tid vi har før det virkelig går galt, hvis ikke noe blir gjort med utslippene, sier Jansen.

Debatten har gått sin gang, og i dag er det liten tvil om at vi ligger syltynt an hva angår klimamål, uslippskutt og global oppvarming. Allikevel sitter klimaforskere over hele verden og vrir hodene sine. Men er det noen vits i å holde det gående når det er på vei én retning – ad undas?

Den aller ferskeste generasjonen som må bale med disse problemstillingene, sitter

I VINDEN: Disse instrumentene i hagen ved Meteorologisk institutt på Blindern måler nedbørsmengde og vindstyrke.

med nesene i bøkene litt høyere opp i etasjene på Forskningsparken. Syv masterstudenter – verken mer eller mindre – vrir hodene sine rundt grafer, modeller, fysikk og matte.

– I dag er vi visst nesten fulltallige, utbryter Liv Denstad og ser seg rundt.

Tre-fire andre sitter spredt rundt henne. Her er det åpne kontorlandskap, lyse vegger og god plass mellom stolene. Langs glassveggene svever et tapet av lett skydekke. Denstad og Maria Elisabeth Hamre går førsteåret på master i meteorologi.

Vi hadde forventet et rom fullt av miljøvernidealister, men Denstad og Hamre er sannelig ikke helt sikre på hvordan de havnet her.

– Det er egentlig veldig tilfeldig. Det startet med en grunnleggende interesse for matte og fysikk, men også i en undring over hvorfor himmelen er blå, hvordan skyer dannes, hvorfor det blir storm. Kort sagt alt man kan observere i atmosfæren, sier Denstad.

Hun suppleres av Hamre:

– Det er lettere å relatere seg til været enn til kvantefysikk. Været er noe alle bryr seg om, noe som er nært hver dag.

«Se for deg en fotballkamp, da. Vi kan ikke gi oss selv om vi ligger under 3-0, vi kan ikke legge oss ned og slutte å spille»

Liv Denstad,
masterstudent i meteorologi

Blant neste generasjons meteorologer råder optimismen på vegne av jordkloda og menneskeheten. Kall det gjerne en overlevelsesmekanisme for dem som skal leve av og med været resten av livet, men her er det ikke mange som henger med leppa, selv om det går trådt i det politiske landskapet om dagen.

– Når vi studerer meteorologi, kan vi finne ut hvorfor det har gått galt, hva som har skjedd og hva vi kan gjøre noe med, sier Hamre.

Denstad kaster seg på:

– Se for deg en fotballkamp, da. Vi kan ikke gi oss selv om vi ligger under 3-0, vi kan ikke legge oss ned og slutte å spille!

For meteorologi er i bunn og grunn et supermannfag, og Denstad legger ikke skjul på at hun føler hun kan redde verden – litt i alle fall.

– Jeg tror jo det, da, sier hun og legger til at hun egentlig synes værvarsling er mest forlokkende, selv om det handler mer om å påvirke folk fra dag til dag.

– Det handler også om liv og død. Vi kan spare samfunnet for ressurser og få folk til å ta forhåndsregler, fordi vi kan varsle for eksempel en storm.

De unge tror, men de gamle er fortsatt eldst. For å grave fram litt agg om dystre framtidsutsikter, må vi se tilbake til direktør Eliassen som murrer fra dypet av skinnsofaen på meteorologisk institutt. Han vedkjenner at han har blitt kynisk på sine gamle dager.

– Jeg tror ikke noe på at menneskene klarer å begrense utslippene slik at den globale oppvarmingen ikke overstiger to grader. Kineserne vil ha øl i kjøleskapet og bil i garasjen, og har masse kull de kan brenne for å skape energi, sier Eliassen.

Hvorvidt det er skittenrealisme eller ren pessimisme, spiller ikke så stor rolle for meteorologien i seg selv. Fagfolkene bringer fakta til bordet, så får samfunnet velge hva de vil gjøre med det.

– Det er ikke vår oppgave å fortelle folk å sykle, og ikke fly til syden. Vi skal gi pålitelig informasjon til samfunnet, så får demokratiet greie å reagere. Hvis ikke, vel da er det samfunnet som ikke evner å prioritere. Vi kan varsle været, vi!

PASSING THE BAR

PUBTEST

text: Ben Oliver photo: Helle Gannestad

*Hoppeslipp might be in a club,
but it still remains a student affair.*

It is not uncommon when an institution is moving location, to hear rhetoric along the lines of ‘it is not the bricks and mortar that forms this institution, but the ideas that it stands for, the people who uphold them.’ And it is with this in mind that we enter VU, a bar on Hegdehaugsveien that has become the temporary location for the Law faculties night, Hoppeslipp.

We pay our entrance fee (50 kr), get our wrists stamped repeatedly – by a girl who is clearly revelling in her new found role of power – and walk straight in. The smell of incense hangs heavy in the air, yet not heavy enough to fully disguise the bouquet of piss and stale beer that fills the club – an exotic blend of guilt and shame which has the unfortunate effect of highlighting those undesirable undertones it has been used to conceal.

The fact that the toilets don’t have doors could be partly to blame – not the greatest architectural decision ever made, but hardly the Law faculties fault.

Finding a seat is no problem. The place certainly looks like a club, it has pink lights and a statue of a lion. Yet the lack of people is alarming to the point that I begin to worry that we have perhaps come

to the wrong event, or at least got the wrong day.

The elevator music of the lounge bar world plays in the background, loud enough to be noticeable, too quiet for anyone to dance too. The night (if it is a night) has definitely not begun.

We start chatting to a couple of criminology students who we had spotted looking thoroughly unimpressed, sitting by themselves in a booth underneath a projected slideshow of what I presume to be last years event. As we talk, the music grows louder and more recognisable, the smell becomes less distinct (I might have just climatized).

The room slowly begins to fill with generic looking, clean shaven shirt clad boys and girls who have obviously made an effort but – apart from the one wearing sparkly hot pants – clearly shop in the ‘safe’ section of H&M.

Three beers in and the place is heaving. Girls are coming up to the table to chat and the offers for dances are abundant. I decide that it is time for me to leave. I part with a smile knowing that those once depressed criminology students are going to have a really good night.

magasin@universitas.no

RAWRRR: What a glorious golden mane you have.

Our verdict: **Hoppeslipp**

Location: ★★★★★
Fancy address, and an actual club, but open plan toilets are not a good thing.

Atmosphere: ★★★★★
Slow start, but by 12 was a full fledged party.

Flirting: ★★★★★
Preppy, young and up for it.

Tidligere testet

- Fredagspub KHIO – kul hipsterstue

■ Uglebo – upretensjøs brun kjeller

■ Glassbaren – psykotisk
- kjederøyking og den gode samtale

■ Frokostkjelleren – 90-tallsfest og sjekkemarked Bangkok-style

■ Anestesien – fritids-
- klubb, bare med pils

■ Akers mek – som en Steinerskole-klassefest ut i de sene timer

MAGASINQUIZ

av: Øyvind Bosnes Engen

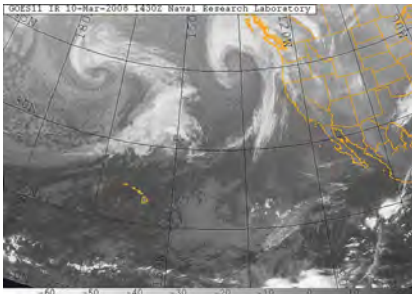

FOTO: FLICKR/BOHN1945

Værmeldere

1. Han begynte å melde været på NRK i 1980, og døde i august i fjor. Hva het den legendariske statsmeteorologen?
2. Hvilken realityserie ble ledet av værmelder Elin Tvedt i fem sesonger?
3. Hvem spiller hovedrollen i filmen *The Weather Man* fra 2005?
4. Hva er funksjonen til en værhanne?
5. På hvilken tv-kanal var Arnulf Refsnes og Christopher Dons værmeldere?

FOTO: FLICKR/DAVECTO

Midtøsten

1. Hvilke fem land grenser Syria til?
2. Hvilket år begynte krigen mellom Iran og Irak?
3. I hvilken by finnes profeten Muhammeds grav?
4. Hvor mange emirater består De forente arabiske emirater av?
5. Hvilket land blir det første i Midtøsten som arrangerer fotball-VM?

FOTO: FLICKR/SEAN MACENTEE

Jobb

1. Hvilken stilling har Joakim Lystad?
2. Hva heter Frelsesarmeens arbeidstreningstilbud for rusmisbrukere?
3. Hva heter seksjonen i Dagens Næringsliv som har studenter og nyutdannede som målgruppe?
4. Hvilket bemanningsbyrå ble tiltalt for 333 brudd på arbeidsmiljøloven etter den såkalte sykehjemsskandalen i 2011?
5. Hva betyr curriculum vitae direkte oversatt?

FOTO: FLICKR/VECTOPORAL

Lov og rett

1. Hva heter Norges høyesterettsjustitiarius?
2. Hva heter tingretten som har sete i Eidsvoll?
3. Hvilken domstol utfører borgerlige vielser i Oslo?
4. Hvem innførte den første lovboten som gjaldt for hele Norge på 1270-tallet?
5. Hva heter kjendisadvokaten som har forsvart blant andre Lars Lillo Stenberg, Stein Lillevolden, Per Orderud og Arne Treholt?

1. Vidar Thiesen
2. 71 grader nord
3. Nicolas Cage
4. Å angir hvilken retning vinden blåser.
5. TV Norge

1. Irak, Israel, Jordan, Libanon og Tyrkia.
2. 1980
3. Medina
4. Syv
5. Qatar (2022)

1. Direktør i Nav.
2. Jobben
3. DN Talent
4. Adecco
5. Livsløp/levnetilbud

1. Tore Schei
2. Øvre Romerike tingrett
3. Oslo byfogdemåbete
4. Magnus Lagabøte
5. Harald Stabell

inform-media.no / Foto: Thomas Bickhardt / Bickfoto

framtidfylket

Trainee i Sogn og Fjordane

Ingunn Vassbotten (24)
Alumni Trainee
Bachelor ingeniør - elektro
med automatiseringsteknikk
Stilling: Prosjektingeniør
Bedrift: SFE Nett.

Karriere

Vårt fylkesdekkjande traineeprogram med arbeidsgjevarar i privat næring og i offentlig sektor, gir deg moglegheitene til ein unik start på karriera.

Utvikling

Du får sjansen til å påvirke og samtidig utvikle deg sjølv både fagleg og personleg.

Nettverk

Saman med dei andre traineeane blir du ein del av eit større nettverk av kompetansebedrifter.

Livsglede

Moglegheiter for ei aktiv fritid i fantastiske omgjevnader.

Møt oss

på Framtidfylket
Karrieremesse i Bergen
13.02 og Oslo 05-06.05.
IAESTE Trondheim
06-07.02.2013

Start: august 2013
Søknadsfrist: 15. mars 2013

www.framtidfylket.no

Til Universitas' annonsører

Universitas har et opplag på 17 000, og dekker alle læresteder tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus. Avisa distribueres foreløpig på Universitetet i Oslo, Idrettshøgskolen, Musikkhøgskolen, Kunsthøgskolen i Oslo, Menighetsfakultetet, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, Veterinærhøgskolen, Akupunkturhøgskolen, Handelshøgskolen BI, Høgskolen i Oslo, Politihøgskolen og Markedshøgskolen.

Annonsepriser 2013

MODUL	BREDDE	HØYDE	PRIS
Modul 2 forside	245mm	55mm	9.100,-
Helside	245mm	355mm	17.560,-
Halvside stående	145mm	355mm	10.860,-
Halvside liggende	245mm	177mm	9.050,-
Modul 3	145mm	177mm	5.430,-
Modul 4	95mm	355mm	7.245,-
Modul 5	245mm	70mm	3.620,-
Modul 6	145mm	70mm	2.180,-
Modul 7	95mm	210mm	4.350,-
Modul 8	45mm	355mm	3.620,-
Modul 9	95mm	140mm	2.900,-
Modul 10	95mm	70mm	1.450,-
TILLEGG			PRIS
Farge per annonse			1.575,-
Nyhetside			800,-
Kulturside			600,-
NETTANNONSER	BREDDE	HØYDE	PRIS/UKE
Toppbanner	768px	150px	2.625,-
Stolpe	172px	500px	2.625,-
Knapp	180px	150px	550,-

(alle priser i NOK og eks. mva)

MODULKART

UNIVERSITAS

M2 FORSIDE

245mm x 55mm

HELSEIDE

245mm x 355mm

HALVSEIDE LIGGENDE

245mm x 177mm

M5

245mm x 70mm

M10

95mm x 70mm

M4

95mm x 355mm

HALVSEIDE STÅENDE

145mm x 355mm

M6

145mm x 70mm

M9

95mm x 140mm

M7

95mm x 210mm

M3

145mm x 177mm

M8

45mm x 355mm

ANNONSEANSVARLIG GEIR DORP TREFFES PÅ

tlf. (kl. 8–14):
22 85 32 69

e-post:
geir.dorp@universitas.no

kulturredaktør: **Are W. Sandvik**
are.sandvik@universitas.no 415 22 929
reportasjeredaktør: **Astrid Karstensen**
astrid.karstensen@universitas.no 477 52 707

KULTUR

Astronomiske apestreker

APEASTRONAUT: Den nasjonale iranske TV-stasjonen gikk forrige mandag ut og fortalte at de hadde sendt en apekatt ut i rommet som første steg på veien mot målet om en gang å sende et menneske. Den relativt lille raketten, med kodenavn Pishgam, eller Pionér, ble sendt opp med suksess, og apekatten skal ifølge den statlig sponsede nyhetskanalen ha overlevd romferden.

Direktøren for det iranske rombyrået, Hamid Fazeli, spådde også at Iran vil ha sendt opp sine første mennesker i rommet innen fem til åtte år, ifølge New York Times.

Vestlige eksperter har ikke be-

FOTO: FLICKR/CC/MRPATTERSENSIR

kreftet den iranske romsuksessen.

Tidligere skal Iran ha sendt både mus, en skilpadde og flere mark opp i rommet, mens andre land skal ha sendt opp både maur, edderkopper, rotter, marsvin, frosk, snegler, fisk, katter, hunder og sjimpanser i andre romekspedisjoner.

Bille med stjernekontroll

FOTO: FLICKR/CC/BLODDO

NAVIGASJON: Den afrikanske gjødselbilla, *Scarabaeus satyrus*, ruller kuler av møkk som proviant og som avlsted for larvene sine. Kulene rulles i en helt rett linje. Hvordan den klarer det, var lenge et mysterium. Nå mener et internasjonalt forskningsteam, ledet av

Marie Dacke ved Lunds Universitet i Sverige, å ha funnet svaret.

Forskerteamet observerte først at gjødselbilla rullet møkkballene i rette linjer også om natten, når det var mørkere. Når billene så ble påsatt hetter, ble det likevel tydelig at det var lys billene navigerte etter.

For å finne ut hvilke himmellegemer som viste billen vei, ble de tatt med inn i Witts Planetarium i Johannesburg, forteller forskning.no. Når månen og stjernene ble manipulert vekk, kunne billene fortsatt navigere etter lyset fra Melkeveien.

Hypnotiserer vekk magetrøbbel

TOALETTMARERITT: Nesten 20 prosent av nordmenn sliter med IBS (Irritable Bowel Syndrome). Magesmerter, forstoppelse og oppblåsthet følger, men noen effektiv behandling finnes ikke – inntil nå.

Den svenske forskeren Per Johan Lindfors har funnet ut at hypnose kan sette tarmene på riktig spor.

– Vi kan gjennom fire forskjellige studier vise at hypnoterapi hjelper mot IBS, selv når behandlingen

gis utenfor spesialiserte hypnoterapisentre, forteller doktorand ved Sahlgrenska akademien ved Göteborgs universitet, Per Johan Lindfors, til forskning.no

Terapien inkluderer å legge en hånd på magen og visualisere en «bølge av kontrollkraft» fra hjernen, og skape et mentalt bilde av et normalt fungerende tarmsystem.

– Behandlingen øker livskvaliteten, og tilfredsheten hos pasientene er svært stor, forteller Lindfors.

UKENS DIKT

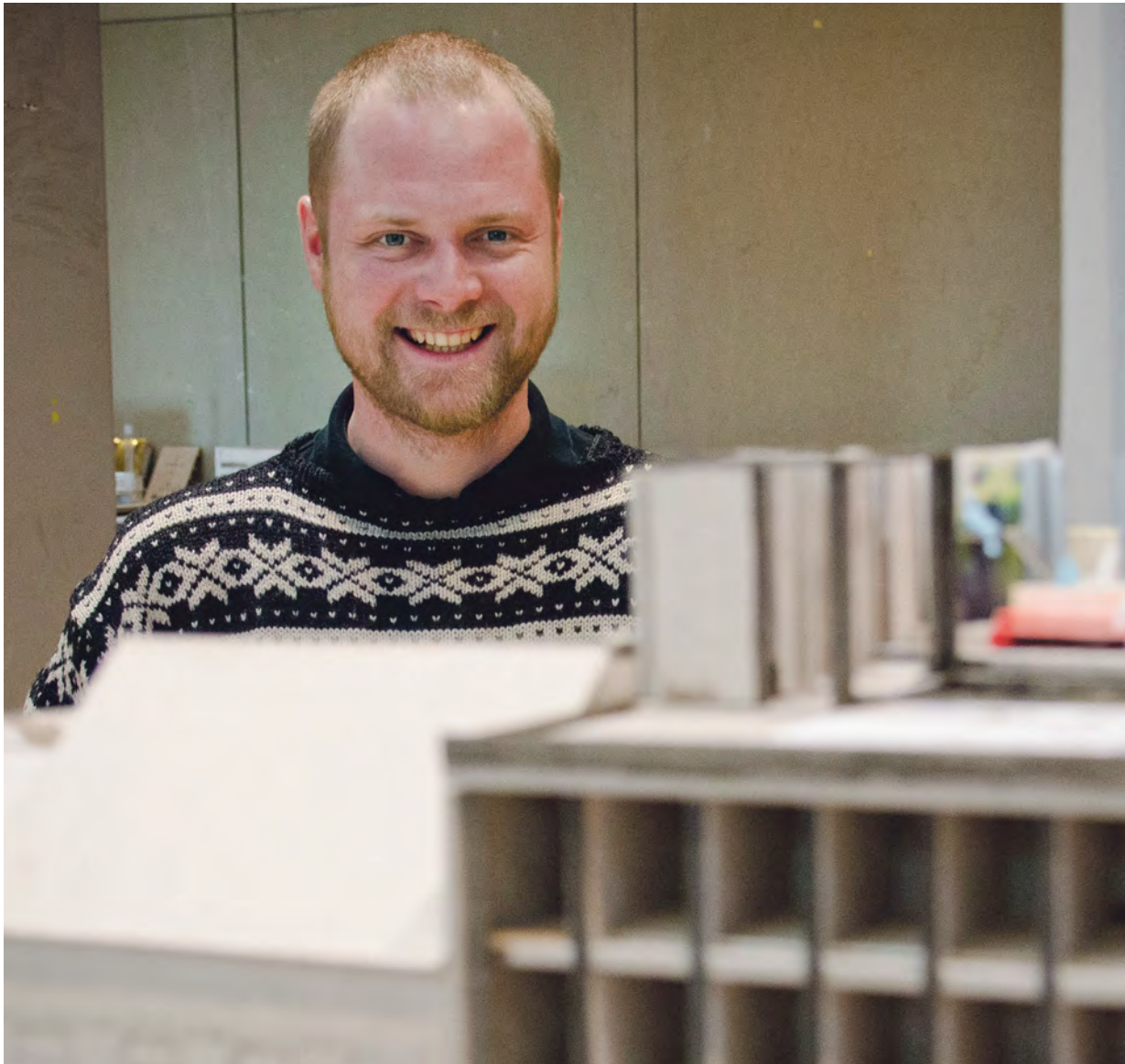
av: Audun Mortensen

portrett av en dame

taylor swift slo opp
med taylor lautner
da hun innså
at hun risikerte
å bli taylor lautner
når de giftet seg

Send ditt dikt til kaja.storosten@universitas.no

Studentboliger

Åtte kvadratmeter: Martin Eides diplomprosjekt gir studenter mye fellesareal, men liten privatsone.

Nylig utdannede arkitekter kan ha funnet svaret på studentboligmangelen.

BOLIGKRISE

tekst: **Thorbjørn Kringlebotn Borlaug**

foto: **Hans Dalane-Hval**

– Jeg liker å jobbe med bolig, også er det et stort behov for studentleiligheter.

Martin Eide, nylig uteksaminert ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO), stilte i forrige uke ut diplomprosjektet sitt, sammen med de andre avgangsstudentene (se faktaboks).

Masterstudentene har tatt for seg alt fra elver og høyhastighetstog over flere land, til kolonihager og brannstasjoner.

Og ikke minst: studentboliger.

Tusen kvadratmeter kjøkken

Ferdigutdannede Anders Sletbak og Tron Wisølf slo på stortromma, og laget en modell for to massive studentkollektiv i Drammen – med plass til 754 beboere.

– Vi legger frem en ganske radikal idé for å skape debatt. Det er viktig å få politikere til å ta ansvar igjen, jeg tror ikke det er privatmarkedet som kommer til å løse boligkrisa, sier Anders Sletbak.

Den radikale ideen er å gi hver student et lite, privat område – og som en kompensasjon for små rom: svære fellesområder de kan oppholde seg i.

– Da vi hadde åpent kritikk møte på skolen, måtte vi blant annet svare for størrelsen på valg av kollektivløsninger, som for eksempel et tusen kvadratmeter stort felleskjøkken. Det er en del av den sosiale agendaen i et sånt prosjekt.

Sletbak, som aldri har bodd i studentbolig selv, tror sannsynligheten for å finne fellesskap øker i en slik struktur, kontra å oppholde seg mye på egne rom. Sletbak mener tilflyttede studenter trenger en sosial arena.

– Byggekostnadene gjør det økonomisk gunstig å ha løsninger med store fellesarealer. Det er bedre å bygge ett kjempekjøkken enn hundre små, for kjøkken har høy byggekostnad, forteller Sletbak.

Den uteksaminerte arkitekturstudenten er klar over at ideen er vanskelig å realisere.

– Det er mange faktorer som skal slå til for at større prosjekter som dette skal gå an på ordentlig. Men det er kanskje i denne retning

gen mange vil gå nå. Det er politisk og økonomisk vilje for slike løsninger.

Jo mere vi er sammen

– Det er morsomt å tegne og forme noe som påvirker vår hverdag direkte, i stedet for et kulturhus, forteller Eide.

Hans idé har vært å sette opp studentboliger i Brugata, i Oslo sentrum. Løsningen deler mantra med Sletbak og Wisøffs diplomprosjekt:

– Hovedtanken er at studentene bor flere sammen, med mindre, private soner – og mer fellesarealer. Studenter generelt er mer åpne for å bo sammen, og med en slik løsning unngår man mye ekstra areal.

Eide har tenkt at hver student får åtte kvadratmeter rom som privat sone, og 1,5 kvadratmeter tilhørende balkong. Oppholdsrommene og kjøkkenet får mye plass, mens badene deles av flere rom.

– Du kan jo si jeg har dratt ideen veldig langt i én retning for å eksemplifisere, i stedet for å legge inn så mange kompromisser, sier Eide.

– Ikke en masseutdanning

De to siste ukene har vært passe hektiske for de nå uteksaminerte AHO-studentene:

som eksamen

AHO Works Diploma

- Utstillingen til avgangsstudentene ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
- Her viser hver student frem sitt diplomprosjekt, avslutningsoppgaven, som må være bestått for å få mastergraden godkjent
- Alle tre mastergradutdanningene er representert: Arkitektur, landskapsarkitektur og industride design
- I fjor strøk ti prosent av studentene på diplomprosjektet; tidligere år har tallet vært enda høyere
- I år bestod alle 54 kandidatene
- Studentene leverte prosjektene i desember, holdt presentasjoner og ble intervjuet i januar, før de fikk vitnemål forrige uke
- To priser med tilknyttet pengegave ble delt ut på åpningsdagen, sammen med priser fra desember-utstillingen

Stolt: – Arkitektur er ikke en masseutdanning, sier rektor Karl Otto Ellefsen, stolt av studentenes utstilling.

De har fått vite at de stod på diplomprosjektet, feiret med felles middag, blitt tildelt sprudlevin og den tradisjonelle, hvite arkitekt-hjelmen som tegn på endt grad, rigget opp til utstilling, åpnet utstilling, vært på utstilling, fått vitnemål (les: diplom) – og nå venter veien videre.

I fjor strøk ti prosent av masterstudentene på diplomprosjektet. I år stod alle 54.

– Jeg vet ikke helt grunnen, men det er først og fremst et veldig høyt nivå i år. Jeg hadde ingen grunn til å tenke at noen av disse studentene kunne stryke på diplomprosjektet, sier rektor ved AHO, Karl Otto Ellefsen.

Rektoren forteller også at skolen er i ferd med å legge om hele kvalitetskontrollen sin.

– Vi rekrutterer omtrent likt som før, men tidligere har det vært en veldig sterk kvalitetskontroll til slutt i studiet, sier Ellefsen.

Ved å legge denne sikringen tidligere, kontrolleres studentene før de går opp. Likevel understre-

ker rektoren at kravene er like strenge som før.

– Dette er ikke en masseutdanning. Det er tungt å komme inn her, og det er tungt å komme ut herfra, sier Ellefsen.

Tomme tomter

Arkitekter må ikke nødvendigvis holde av areal og bygge nytt; de kan også benytte noe man allerede har. Det handlet Peder Tøsse Bakkens diplomprosjekt om.

– Jeg begynte å se på tomter i Oslo, og så at det var mye ledig som ikke var utnyttet, sier Tøsse Bakken.

Hans avgangsoppgave høres ut som den kunne vært hentet fra en «Sim City»-variant: «Relokaliserbare Studentboliger».

– Hovedideen er egentlig ordningen om å

kunne sette opp en midlertidig struktur som kan flyttes – eller endres såpass at bruksområdet også endres. Studentboliger ble et slags eksempel på dette, som

jeg tegnet ut, sier Tøsse Bakken.

Den tenkte løsningen er studentboliger som kan stå på tomter som ikke brukes. Boligene kommer som et slags byggesett, og skal kunne flyttes fra en tomt til en annen – eller endre form fullstendig, hvis det blir behov.

– Innenfor Ring 2 i Oslo står det mange tomme tomter som kan brukes mens de venter på å bli vurdert til boligbygging og lignende. Jeg tror det er potensiale der, sier Tøsse Bakken.

Preget av global virkelighet

Rektor Ellefsen merker at det er et stort samfunnsengasjement blant arkitekturstudentene, og mener det ikke alltid har vært sånn.

– Det er et ønske fra studentenes side at det er en samfunnsmessig relevans i det de gjør. Jeg antar at det gjelder folk i den aldersgruppa for tida.

Han mener utstillingene tidligere har vært preget av mer esoteriske problemstillinger, at diplomprosjektene var litt sære og intrikate, og kanskje forbeholdt arkitektutdannede folk.

– For ti år siden kunne man gå på en sånn utstilling, og si: «Dette er en AHO-oppgave» om de ulike verkene. Det er ikke så lett å si nå.

t.k.borlaug@universitas.no

MIN STUDIETID

tekst: Eirik Omvik
foto: Hans Dalane-Hval

- **HVEM:** Einar Tørnquist (31)
- **STUDERTE:** Halvferdig lærerstudie, vernepleie
- **NÅR:** 2003–2005, 2007–2011
- **AKTUELL MED:** Sesong to av *Tørnquist show* på VGTV.

Ingen stri Tørn

– Jeg studerte vernepleie for å kunne jobbe i tre måneder.

Einar Tørnquist sitter henslengt på stolen på en café på øvre Løkka. Han har ennå til gode å innkassere den riktig store gevinsten fra utdannelsen som vernepleier. Tre måneder etter fullført studie fikk han nemlig jobben med å lede det kaffeslabberasaktige *Tørnquist show* på VGTV. Neste uke starter sesong to.

Tørnquist jobbet allerede på en bolig for autister, og sier han valgte vernepleie for å få bedre lønn og mer innflytelse på arbeidsplassen. Underveis ble han nødt til å bryte noen barrierer.

– Vi hadde obligatoriske praksisperioder, blant annet på gamlehjem. Fy fader. Jeg ble kasta rett inn i det og måtte rense et liggesår på størrelse med en Grandiosa, sier han.

Vemmelse til tross, Tørnquist bestod i alle fall deler av utdannelsen med glans. Det sørget han selv for.

– Vi hadde sykehjemspraksis, og jeg fikk tildelt en russisk veileder som var usikker fordi hun ikke kunne så godt norsk. Jeg lurte henne til å tro at det ikke var snakk om praksis i vanlig forstand, men om «kort observasjonspraksis».

Tørnquist var til stede én sjettedel av tiden han egentlig skulle vært der, og forfattet sin egen praksisvurdering.

– «Det er særdeles liten tvil om at studenten har gjort en god jobb, og det har vært en stor ære å jobbe med ham», skrev jeg om meg selv.

Før vernepleiestudiet var det imidlertid lærer Tørnquist ønsket å bli.

– Jeg sluttet halvveis. Jeg mener, man kan jo ikke bli lærer.

– *Hvorfor ikke?*

– Jeg har liten forståelse for

hvorfor folk ikke greier å lære seg ting. Dessuten var studiet først og fremst rettet mot det faglige, og ga oss ingen pedagogiske verktøy til å bli flinkere til å lære bort, sier han.

Miljøet på lærerskolen ved Høgskolen i Oslo appellerte heller ikke til ham.

– Jeg levde studentlivet i den forstand at jeg fløy rundt på fyl-la og bodde i kollektiv. Men jeg hadde ikke behov for å bli en del av studentmiljøet.

Tørnquist hadde allerede funnet seg en vennegjeng – eller «toppa laget», som han selv sier – på folkehøgskole året i forveien. Når han forteller om medstudentene, kan man godt forstå

at han ikke fant det opportunt å stokke om på mannskapet.

– Vi hadde en ubehjelpelig fadder med Atari-t-skjorte, bollesveis og en fin bukett med talefeil. Han var over 35 år, og kun opptatt av hvor «thinthykt jått»

han selv hadde hatt det i fadderuka, og hvor kult det kom til å bli for oss også, forteller Tørnquist.

Det var ikke bare diksjonen som var tvilsom blant lærerstudentene. Også holdningene til enkelte var av den tvilsomme sorten.

– Vi hadde en nazist i klassen. Han kjefte på en kompis av meg fordi han hadde brune øyne: «Det må være noe skittent bak i slekta di, jeg kan se det på øynene dine», sa han.

Stemningen var adskillig triveligere da klassen skulle pønse ut slagord.

– Det ble bestemt at alle klassene på trinnet vårt skulle ha slagord, og vi i klasse 1C gikk for «1C er best – vi knuser alle som kjeks!».

– *Var det din idé?*

– Jeg var med i tankesmia, kan du si. Men det var en som het Kai som var hovedarkitekten.

eiriknom@universitas.no

JUBILEUMSHOW!

9. FEBRUAR

kickstarter vi jubileet med et gratis show i Storsalen! Her slippes programmet for Det Norske Studentersamfund i jubileumsåret 2013 med en rekke kunstneriske innslag, musikk, video, celebre gjester og topp stemning!

LOVELOVELOVE og iampsyencefiction spiller i Betong etter showet. Kom tidlig for en

SMÅK AV JUBILEUM

STORSALEN, CHATEAU NEUF KL. 18.13

DET NORSKE STUDENTERSAMFUND

akademika"

Dette skjer på Det Norske Studentersamfund

Storsalen / Lørdag 9. februar / 18.13

DNS 200 år: Kick-off-fest

Det Norske Studentersamfund fyller 200 år i 2013! 9. februar kickstart-er vi jubileumsåret med et fantastisk arrangement i Storsalen.

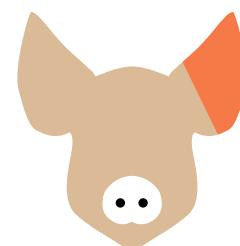
Denne kvelden vil vi nemlig slippe hele programmet for jubileumsåret 2013 og lansere vårt eget jubileumsøl, Skippertak, brygget av Kristi-anistudentenes Haandbryggerlaug i samarbeid med Nøgne Ø. Dette blir et forrykende show med en rekke kunstneriske innslag, musikk, video, celebre gjester og topp stemning!

Det vil bli servering i forkant og etterkant av arrangementet, så ta med deg alle vennene dine for en smak av jubileum.

Biblioteket / Fredag 8. februar / 19.00

Akademisk Vorspiel: Miljøfilosofi – naturen som middel eller mål

En kursorisk innføring i miljøfilosofi ved mangeårig miljødebattant og filosof Per Ariansen søker å gi en grov dekning av de mange begrun-nelsene for miljøvern, og bør være en nødvendig forutsetning for enh-ver opplyst miljødebatt.

Onsdag 6. feb

19:00 Onsdagsdebatten:
Kjøtt til besvær?

Torsdag 7. feb

19:00 Filmrulltorsdag:
Fahrenheit 451 (1966)
19.15 Foredrag: Hva er best?
21.30 Torsdags-jam

Fredag 8. feb

19:00 Akademisk Vorspiel:
Miljøfilosofi – naturen
som middel eller mål
21:00 Konsert: Shot At Dawn
+ supp.: Dead Trooper
+ Halcyon Days

Lørdag 9. feb

19:00 Konsert:
Lovelovelove +
lampsyencefiction
18:13 DNS 200 år:
Kick-off-fest

Mandag 11. feb

19:00 Supermandag:
Rovdyr (2008)
19:00 Upop: Islam i vesten

Tirsdag 12. feb

19:00 Film, Tidsbilde:
The Edukators (2004)
20:00 Tirsdagsquiz

DET NORSKE STUDENTERSAMFUND

akademika

anmelderredaktør: **Eivind Eide Skauffjord**
eivines@universitas.no 990 45 537

ANMELDELSER

Fornøylelig samlebands-satire

REVY

Blindernrevyen 2013: Fordi jeg fortjener det...mer enn deg!

Av: **UKA på Blindern**

Tid: **23. januar – 3.februar**

Fordi jeg fortjener det...mer enn deg! er en holdning mange lett bør klare å identifisere seg med. Årets Blindernrevy bruker den som en rød tråd gjennom aktene for å parodierte aktuelle debatter og jekke ned stereotyper som gjør seg høye og mørke i samfunnet. Den røde tråden kommer også bokstavelig talt til syne i en vimpeldans framført av de lubne, mannlige representantene av ensemblet, der rosa skjørt og avslørende strømpebukser sørger for at opplevelsen brennes inn i minnet. Det er morsomt og forstyrrende på samme tid.

Blindernrevyen gjør lurt i å se utover universitetsgrensene. Revyens skjeve og parodierende samtidsblikk kaster lys over temaer som likestilling, norsk militærinnsats og digitalkultur. Mye av det er skremmende treffende. Hvem kan vel ikke se for seg blondebloggere som synes kreft er stygt fordi man blir skallet – eller nybakte mødre som ser på det som sitt samfunnsoppdrag å oversvømme sosiale medier med babybilder? Noen av sketsjene er særdeles kreative, som den elleville parodien på finansminister Sigbjørn Johnsen som skifter personlighet etter type hodeplagg. Nummeret der kombinasjonen fotterapeut/fotfetisj utforskes snakker for seg selv.

Det skiftes hyppig mellom satire og absurd humor, og godbitene kommer på løpende bånd i revyen. Men noen av innslagene har litt lamme og enkle poenger – andre har gått ut på dato: Et EU-møte om en krisepakke til Hellas sendte der eksempel ikke undertegnede til latterhimmelen.

En klein gjengangsmelodi med dertil passende usynkronisert linedance gjør dette til en revy med stor R. Dette er imidlertid en del av sjarmen, og forestillingen imponerer alt i alt.

Anders Ballangrud
anderbal@universitas.no

Schizofrent bibelshow

Guddommelig: Bjørn Sundquist (t.h) eier scenen i rollen som Gud, mener vår anmelder. Her sammen med Satan, spilt av Jan Grønli. Våre to anmeldere har vurdert hver sin del av det seks timer lange stykket.

TEATER

Bibelen

Scene: **Hovedscenen, Det norske teatret**

Regi: **Stein Winge**

Skuespillere: **Bjørn Sundqvist, Frank Kjosås, Jan Grønli m.fl.**

Forfattere: **Cecilie Løveid, Terje Nordby, Ari Behn, José Saramago, Sara Stridsberg m.fl.**

Del 1: Dramatiseringen av Bibelen er overraskende fengende selv for en ikke-religiøs.

Stykket, som hadde urpremiere 1. februar, varer i drøyt seks timer, med middag mellom Det gamle og Det nye testamentet. Å ta for seg Bibelen som teater er et ganske ambisiøst prosjekt, og det er ikke lett å bestemme seg for om teateret har lyktes eller ikke.

Alle teaterets oppsetninger spiller på nynorsk. Siden nynorsk er et skriftspråk gjør det skuespillet litt stivt, men ellers kler Bibel-fortellingene nynorsken, som et poetisk språk. De forskjellige tekstforfatterne har brukt humor og ironi i møte med bibeltekstene. De harselerer med alt fra at mange i Det gamle testamentet blir 900 år gamle til at Eva ble laget ut fra Adams ribbein. Noen av vitsene er litt platte, men ellers fungerer grepet bra i møte med tekster som kan virke litt absurde i 2013.

Noen av scenene er satt til moderne tid, for eksempel dreper Kain sin bror Abel ved å skyte ham med pistol. Hoppingen fram og tilbake i tid mellom scenene kan være forvirrende, og her kunne tekstforfatterne med fordel samarbeidet. Likevel kan effekten av tidshoppingen være både morsom og overraskende. Et eksempel er scenen der Noah og barna hans ankommer Israel etter den lange turen i arken. De

stoppes av væpnede vakter med spørsmålet: «Hva er formålet med besøket deres i Israel?» En treffende satire av grensevaktene på israelske flyplasser.

Et annet eksempel er når Abrahams kone Sara kaller Abrahams forhold til Gud for «noe New Age-piss». I sitt raseri over at Gud krever at Isak ofres for at Abraham skal bevise sin tro skjeller hun ut Gud etter noter, og det er deilig befriende å høre Gud omtalt som en «dobbeltmoralsk fascist».

Bjørn Sundquist er god og stabil i rollen som Gud. Hans karakter er ikke en spesielt sympatisk skikkelse. Han varierer mellom å være rasende på menneskene i det ene øyeblikket og å elske dem i det neste, og får plutselige innfall som å utrydde alt liv på jorda. Gud er i Sundquists tolkning tilstedeværende og snakker direkte med menneskene. Det fungerer for å gi liv til historiene, men kan virke forvirrende ettersom bare noen av karakterene tilstede på scenen samtidig hører ham.

Det kan bli litt for mye show uten noen egentlig rød tråd, og en del av scenene kunne med fordel vært kuttet ned i lengde. Uansett er det liten tvil om at stykket vil splitte det kristne miljøet med sin kontroversielle stil, og tiltrekke seg publikum fra hele landet.

Jenny Dahl Bakken
j.d.bakken@universitas.no

Del 2: Bibelen er som et barn som nettopp har fått sukker – hyperaktivt og ukontrollert

Iandre del av stykket, som tar for seg Det nye testamentet, møter vi Jesus. I tillegg til bibelhistoriene er det også plass til noen absurde innslag, som når den avdøde diktatoren Gaddafi gjør sin entré på scenen med full staffasje og glitter. Regissør Winge mener vel å finne likheter til Herodes. I tillegg synger Gud et par strofer fra Johnny Cash iført cowboyhatt.

På gulvet og veggen bak scenen er det store lerreter som projektorer kaster ut bilder på, og det fungerer overraskende bra. Deler av historien er satt til nåtiden. Avhengig av hvilken scene i stykket det er, blir scenen forvandlet fra Betlehem for 2000 år siden til en moderne storby på ett sekund. Det skjer raskt og uten forklaring. Denne tidsforvirringen til tross, skuespillerne imponerer.

Sundquists motstykke, Satan, er en artig karakter mesterlig spilt av Jan Grønli, og det gjen-speiles i spenningen mellom dem på scenen. De er rett og slett avhengig av hverandre.

Jesus spilles av den nå kjente rollefiguren fra *Halvbroren* på NRK, Frank Kjosås, som framstår svært overbevisende og trygg i rollen. Vennskapet til Judas, spilt av Joachim Rafaelsen, er kjærlig, men også

svikefullt. Dynamikken mellom disse er svært god.

Skuespillerne forsøker på et punkt å etablere direkte kontakt med publikum, ja, de setter seg faktisk ned på første rad, og sammen får vi anledning til å være med på en aldri så liten *Fader vår*. Forvandlingen fra et teaterstykke til en gudstjeneste skjer raskt, og det etableres en merkelig stemning i salen.

Scenen som gjør størst inntrykk er konfrontasjonen mellom Satan og Gud, som foregår i himmelen. Temperaturen på scenen stiger og konflikten mellom dem forsterkes, idet de gjensidig beskylder hverandre for å være den onde. Gud fastslår at for at han skal være den gode, må Satan være ond. Jesus, som møter sin far for første gang, sitter lettere forvirret i midten og hører på det hele.

Et problem med stykket er de brå overgangene fra scene til scene, sannsynligvis et resultat av at flere forfattere har tolket bibelhistorien. Det er uheldig ettersom sammenhengen forsvinner. Har det ikke vært noen helhetstankegang i planleggingsfasen? Det er hummer og kanari, og man blir sittende lettere forvirret. Dette stykket ville hatt godt av strammere regi, færre forfattere, kortere spilletid og mindre vingling mellom tidsrom.

Anders Rikstad
anders.rikstad@universitas.no

FOTO: DET NORSKE TEATRET

Anders Ballangrud, journalist

UKAS ANBEFALING

Mer jubileumsbaluba

Så fort søpla er båret ut etter forrige kalas, setter DNS i gang med neste partyprosjekt. De beviste på Semesterstartfesten at de ønsker å ta jubileumsåret seriøst, og nå maner de studenttroppene til kick-off-fest. Den lange køen gir deg tid til å rette på bakoversveisen du fikk da Sivert Høyem & co. kilte deg i rockefoten.

Kick-off-fest

Det norske studentersamfund

Hvor: Chateau Neuf

Når: 9. feb.

Are Westerink Sandvik, culture editor

UKAS ADVARSEL

Culture crashing

In the coming days you would be wise to stay away from the cross-country tracks near Sognsvann. Arranged by OSI Langrenn, happy-go-lucky exchange students will be unleashed into the wild wearing ski gear they probably do not know how to handle. Curious expats, who wouldn't know Bjørn Dæhlie from Joe

Cocker, will bring immense disgrace to our national sport, faceplanting their way through our woods. In their break, they will probably smear their faces with our delicious brown cheese (even if they hate it), just to squeeze real, authentic Norwegian culture out of every single Erasmus Euro.

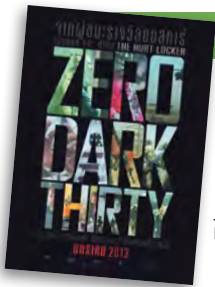
Intens bin Laden-jakt

Jakten på Osama bin Laden i kjølvannet av 11. september strekker seg over ti lange år og gjennom flere land. *Zero Dark Thirty* lager en sammenhengende fortelling om den lange veien fram til aksjonen som tok bin Ladens liv i 2011. Men det er ikke storpolitikken og terroraksjonene som er i fokus i denne filmen. I stedet følger vi jakten på mikroplan, gjennom CIA-agenten Maya, spilt av Jessica Chastian, og hennes nitide arbeid i jakten på verdens mest ettersøkte mann.

Regissør Kathryn Bigelow gjorde seg for alvor til et stort Hollywood-navn med den Oscar-vinnende filmen *The Hurt Locker* i 2008, og *Zero Dark Thirty* har mange likhetstrekk. Selv om Bigelows filmer er satt i krigs-

soner er de relativt action-fattige. Hennes sterkeste kort er evnen til å skape nerve, og det kommer godt til uttrykk her. Filmen er 157 minutter lang og hovedpersonens etterforskning går flere ganger helt i stå, uten at det blir kjedelig av den grunn. Spenningen og nerven er så til stede i flere av scenene at du ikke kan unngå at hjertet banker flere ekstra slag i minuttet. At filmen også føles svært realistisk er med på å gi den emosjonell slagkraft.

Skuespillerprestasjoner er jevnt over svært gode. Flere av de mange birollene som dukker opp i løpet av filmen er kjente fjes, men hovedrollene bekles

FILM

Zero Dark Thirty

Regi: Kathryn Bigelow

Med: Jessica Chastain, Jason Clarke, Joel Edgerton

Premiere: 8. februar

av relativt ubeskrevne blad. Særlig Jessica Chastain må trekkes fram. I sin rolle viser hun effektivt hvilken personlig påkjenning det er for Maya at årene går uten at resultatene kommer. *Zero Dark Thirty* er nominert til flere Oscar, og Chastain legger her inn en sterk søknad til prisen for beste kvinnelige skuespiller.

Axel Geard Nygaard
axelgn@universitas.no

Skadeskyter virkeligheten

Med sin nye film snur Thomas Vinterberg opp ned på sin gjennombruddsfilm fra 1998, dogmeklassikeren *Festen*. Barnehageonkelen Lucas, spilt av Mads Mikkelsen, er veldig populær blant barna. Særlig mye oppmerksomhet får han fra sin beste venns datter, lille Klara. Så glad er hun i ham, at hun en dag, midt i tumultene av en lekeslås-kamp mellom Lucas og barna, planter et kyss midt på munnen hans. Lucas tar henne til side og forklarer at det ikke er bra å kysse voksne på den måten.

Klara blir lei seg og sjalu. Uvitende om alvoret i det hun sier, forteller hun barnehagetanta Grethe en oppdiktet historie som får det til å virke som om Lucas har forgrepet seg på henne. Snøballen begynner å rulle. I løpet av noen dager legges Lucas' liv i grus.

Jakten er ikke først og fremst en film om de potensielt grusomme konsekven-

sene av å tro at barn snakker samme språk som voksne. Hovedpoenget er nok heller ikke å eksponere de umenneskelige og moralsk forkastelige sanksjonene samfunnet påfører dem som er stemplet som pedofile. Filmen er mest av alt en svært vellykket demonstrasjon av hvor tragisk manipulerbare vi mennesker faktisk er.

Når Lucas' kolleger og venner først danner seg forestillingen om at noe «kan ha skjedd», passer plutselig alt inn i pedofilinarrativet. Nå gir det med ett mening at Lucas så ofte har fulgt Klara hjem fra barnehagen, at Klara har «gått seg vill» og endt opp hos Lucas, og så videre. Det hjelper heller ikke at Klara prøver å trekke tilbake anklagen, fordi det er et vanlig symptom på misbruk at man fortrenger overgrepets realitet.

FILM

Jakten

Regi: Thomas Vinterberg

Med: Mads Mikkelsen, Thomas Bo Larsen, Anita Wedderkopp

Varighet: 115 minutter

Noen typer anklager er det umulig å renvaske seg fra. Stigmaet som oppstår idet noen beskyldes for sedelighetsforbrytelser, brenner seg fast for livet.

Thomas Vinterberg klarer som vanlig ikke å gi seg mens leken ennå er grusom, den må bli tragisk på grensen til det spekulative før vi får rulleteksten. Kinosalen forlates med et mørkt sinn, men det kjennes som om Vinterberg denne gangen har klart å formidle noe viktig. Kan-skje for første gang på 15 år.

Peder D. Stabell
pederds@universitas.no

KULTURKALENDER

onsdag 6. februar

DEBATT: FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO) skriver i sin rapport fra 2011 at den utbredte og økende knappheten på land- og vannressurser utgjør en trussel mot en rekke sentrale matproduksjonssystemer verden over. Det varsler en svært omfattende utfordring når det gjelder å brødfø en befolkning som ventes å være 9 milliarder mennesker innen år 2050. Innen den tid må inntaket av animalske matvarer begrenses sterkt. Samtidig har inntaket og behovet for produksjon av kjøttprodukter i Norge økt kraftig de siste årene. Hvilke tiltak må til for å motarbeide en global matkrise og sikre en bærekraftig utvikling? Panel bestående av: Aksel Nærstad, seniorrådgiver for Utviklingsfondet; Arild Hermstad, leder for Framtiden i våre hender; Bjørn Gimming, leder for miljø- og arbeidsutvalget i Bondelaget. **Chateau Neuf, kl. 19.00**

torsdag 7. februar

FILM: Fahrenheit 451 (1966). François Truffaut filmatiserer her Ray Bradburys roman ved samme navn; en dystopisk fremtidsvisjon hvor all litteratur og andre kulturelle uttrykk har blitt bannlyst. Alle uroelementer er visket bort, erstattet med sykkelig oppkonstruert menneskelig harmoni. Brannmannen Montag utfører brannmannens plikt uten skrupler: brenning av bøker. Han treffer så en ung kvinne som får han til å stille spørsmål ved sitt eget liv. Han begynner å smuglele bøkene han skulle ha brent. Truffauts eneste engelskspråklige film er et angrep på alle former for sensur, og stiller også til hogg det samfunnet som undergraver og forflater den menneskelige ånd. **Chateau Neuf, kl. 19.00**

FILM: Aisthesis fokuserer på møtet mellom film og filosofi. Hallvard J.Fossheim er doktor i filosofi, og har publisert flere artikler om film og filosofi. Denne kvelden ser han nærmere på Michelangelo Antonionis *Feber* fra 1962, som sammen med *L'avventura* og *Natten* utgjør en trilogi. I *Feber* løser historien seg opp og karakterene tappes for klassisk rettlinjethet. Det åpnes opp for menneskelig fallitt og mørke, men Antonionis estetiske grep åpner også for forbløffende skjønnhet. I foredraget utdypes forholdet mellom den psykologiske eller dramatiske dimensjonen i filmen og den estetiske dimensjonen. Hva særpreger den typen skjønnhet filmen kan representere? **Cinemateket, kl. 18.00**

fredag 8. februar

AKADEMISK VORSPIEL: Miljøfilosofi – naturen som middel eller mål. Siden 70-tallets Mardøla-aksjon og Arne Næss sine opptredener ved Altavassdraget har miljøaktivisme blitt velkjent i Norge. Den klimatiske og økologiske realiteten kommer oss stadig tettere på huden, men mens de færreste er uenig i at noe må gjøres, strides de fleste fremdeles om hva. Som uttalt premiss for miljøbevegelsen, ligger ulike oppfatninger om naturens moralske og ontologiske status og menneskers forpliktelser overfor den. Er vi kun forpliktet til å beskytte det som er verdifullt for mennesket, bør vi minimere sanselige veseners smerte, eller har all

natur en uavhengig verdi i seg selv? En kursorisk innføring i miljøfilosofi ved mangeårig miljødebattant og filosof Per Ariansen søker derfor å gi en grov dekning av de mange begrunnelsene for miljøvern, og bør være en nødvendig forutsetning for enhver opplyst miljødebatt. **Chateau Neuf, kl. 19.00**

KONSERT: For tredje gang siden 2006 arrangeres Jovialbiennalen. Biennalen er en oppfølger til By; Alarm og er en mikroskopisk musikalsk stormønstring som også kan inneholde spor av andre kunstformer. Årets biennale finner sted på Mir og Akers Mek fire kvelder til ende, fra 7. til 10. februar. I kveld spiller blant annet Eon Hood, to damer, to vokaler, to macer og en hel haug med kontrollere – det som skal til for å ta med publikum inn i Eon Hood sitt habitat. Bak vokalen ligger spennende lydlandskaper og drivende beats, med rotter i sjangere som strekker seg fra Hip-hop gjennom 2-steppen til broken beat. **Akers Mek, kl. 21.00**

mandag 11. februar

FOREDRAG: Den muslimske innvandringen til Norge begynte som smått på starten av 1970-tallet. I dag er det muslimske nærværet i Norge, og Vesten, blitt relativt sterkt. Til tross for at Islam ikke lenger er nytt eller ukjent, er deres plass i vesten fortsatt omdiskutert og er rot til konflikt. Er Islam forenlig med «vestlige verdier»? Den vestlige befolkningens bilde av Islam, og muslimer, er i stor grad formet av det mediene velger å skrive om. En kan stille spørsmålene – er dette problematisk? Gir mediene et nyansert bilde av muslimer i vesten? Og hva slags verdimangfold finner vi om vi spør norske muslimer hva de mener? Oddbjørn Leirvik, professor i interreligiøse studier ved UiO og forfatter av *Islam og kristendom, konflikt eller dialog?*, gjester Upopulær aften for å si noe om dette. **Chateau Neuf, kl. 19.00**

Uke 5 og 6	
Fuse and a Spark	Angelica's Elegy
Where the Wild Things	CY Dune
Bråk	G'Bless!
Unorthodox (Prod. DJ Premier)	Joey Bada\$\$
Because It's Easy	Machine Birds
Cahouse	Pissed Jeans
Dropla	Youth Lagoon
Anomaly	Doldrums
The Paradox Decides	Hypertext
Hjemme (Prod. Alpha One)	Kranky
Sweetheart Dreams	Baby In Vain
Quiet as a Stone	Camp Alligator
No Strings	Chlöe Howl
The Valleys	Erick Arc Elliott
Call The Cops	The Good the Bad and the Zugly
Ode to John	Slutface
Sail to the Sun	Wavves

Rektorat

Universitas spurte i forrige nummer et utvalg rektorer fra hele Norges hjørner hvorvidt 23 år gamle Torkil Vederhus er skikket til jobben som UiOs rektor.
Blant samlingen av lett nedlatende samt trivelige avfeisler av den lille spirrevippens kandidatur (ispedd en

Intellektuelle kjerringer

Universitas innviet i forrige uke sin nye seksjon *Idé og debatt* (en revolusjonerende utvikling fra den tradisjonelle seksjonen *Debatt*, skal vi tro Universitas' rimelig nye idé og debatt-redaktør – men det skal vi ikke), og kickstartet den nye idéseksjonen (Morgenbladet much?) med å intervju en doktorgradstipendiat som syntes synd på rusavhengige.
Ad notam registrerer at det tok stipendiaten to spørsmål før hun brakte Bourdieu på banen.
Ja. Det var egentlig det.

Kong Ottersen

Vi i Ad notam vil gjerne henlede oppmerksomheten til side 7 i dagens avis.
Har du bladd opp på side 7? Gjør det nå.

Takk.

Det var egentlig det.

god dose artige anekdoter fra de respektive rektorenes studiedager), leverte Kari Toverud Jensen (som etter sigende ikke skal ha klart å skjule gleden over å bli plassert i en fem på gata med fire faktiske rektorer) følgende svar:

– Det må de som skal velge ham avgjøre. Formelt er det ingen ting i veien for det.

Ad notam vil gjerne benytte anledningen til å – på vegne av redaksjonens samtlige avdelinger – meddele at:

– Arrrrrrghhh! Så jævla gørr du er.

Bill.mrk: Alternativ

Inga Bostad sier i forrige ukes Universitas at UiO har hatt en «bred diskusjon» om kjønnsbalanse på universitetet. Vi velger å tolke prorektorens sitater bredt.

- Inga?

– Ja?
- Hei du, jeg skriver en oppfølger til kjønnsbalansesaken, og skulle gjerne hatt noen kommentarer til dine tidligere uttalelser?

– Okei?
- Til Universitas sier du blant annet: «Hvis kvinner overskrider 80 prosent, er det all grunn til å gjøre ting for å rette opp dette».

– Ja?
- Hvilke «ting» er det som brukes for å «rette opp» egentlig?

– Altså, det var det jeg ramset opp i en mail til dere sist. Jeg tror det var slik at vi har foreslått femseks-syv-åtte tiltak.
- Såpass. Disse tiltakene er vel ment for gutter, de, da?

– Altså, disse tiltakene gjelder både for gutter og jenter.
- Javel? Men du ... bare for å ha det klart, akkurat hva er det du egentlig mener med å «overskride»?

– Altså, det gjelder jo denne grensen, at hvis det nærmer seg 80–20, så er det noe vi må følge nøye med på.
- Følge nøye med på 80-20?

– Ja?
- Okei, jeg har ikke hørt om denne 80-20, jeg. Det er en spesiell ... stilling eller?
- Du, nå skjønner jeg ikke helt hva du mener. Men det er ikke slik at grensen går nøyaktig på 80-20. Dette er ikke noen eksakt vitenskap.
- Du, det er jeg klar over.

– ...
- Du, du sier også i saken at «UiO har workshops med noen utvalgte studier, der kjønnsbalansen er svært skjev».

– Ja?
- Ja, det er vel også slik at det som oftest er overvekt av jenter?

– Ja, altså ...
- Hvor kan jeg melde meg opp til disse «workshopene»?

– Nei, du kan ikke melde deg opp, disse workshopen har vært for ansatte på psykologi, odontolo...
- For spesielt inviterte, ja. Du sier videre: «Det er behov for å tenke kreativt og forskningsbasert, og vi er åpne for forslag». Jeg tør ikke komme med mine «kreative forslag», men du har kanskje noen?

– Ja, det er jo som jeg sa sist uke, at den som vil kan gjerne kontakte meg, i hvert fall inntil sommeren, om de har kvalifiserte forslag.

Fleksis: – Jeg er åpen for kreative forslag, sier Inga Bostad. Her avbildet i en såkalt 80-20-stilling.

- Hva legger du i «kvalifiserte»?

– Nei, det skal jo helst være forslag som er litt gjennomtenkte, da, som kanskje er prøvd ut ...
- «Prøvd ut», sier du?

– Ja?
- Ja ... «I hvert fall inntil sommeren», sier du. Er det slik at hvis Tango-Torkil vinner valget, at du vil vurdere din stilling?

– At det var?
- Hvis Torkil vinner valget, vil du vurdere din stilling?

– Du, jeg sitter bare frem til august jeg, så det vil ikke være nødvendig.

baksiden@universitas.no

HINT: Bl-ektor Colbjørnsen er i hardt vær om dagen. Send forslag til oyvind.gallefoss@universitas.no

(

+

=

+

+

L

)

FORRIGE UKES LØS-NING VAR: «Superkul med kniv». Det visste blant annet Shqipe Idrizi. Ikke verst!

–

(

+

=

)

+

TEATERQUIZ

av Øyvind Bosnes Engen

1. Hvilken bibelsk skikkelse gestaltes av Bjørn Sundquist på Det Norske Teatret for tiden?

2. Og hvor mange år fyller Det Norske Teatret i år?

3. Hvilket selskap skal bygge et 32 meter høyt kontorbygg på Teaterplassen på Grønland?

4. Hva heter studentteateret i Oslo?

5. Og hva heter studentteateret i Bergen?

6. Til hvilket hotell hører Theatercafeen?

7. Fra hvilket Shakespeare-stykke er sitatet hentet: «All verden er en scene hvor menn og kvinner kun er små aktører»?

8. Fra hvilket land kommer bandet Dream Theater?

9. Hva heter teateret der Abraham Lincoln ble myrdet i 1865?

10. Hvilken institusjon deler årlig ut prisen Blå fugl?

Ordekvilibris: Denne karen.

1. Gud

2. 100

3. Statoil

4. Teater Neur

5. Immaturnus

6. Hotel Continental

7. Som dere vil ha det

8. USA

9. Ford's Theatre

10. Radioteatret i NRK.